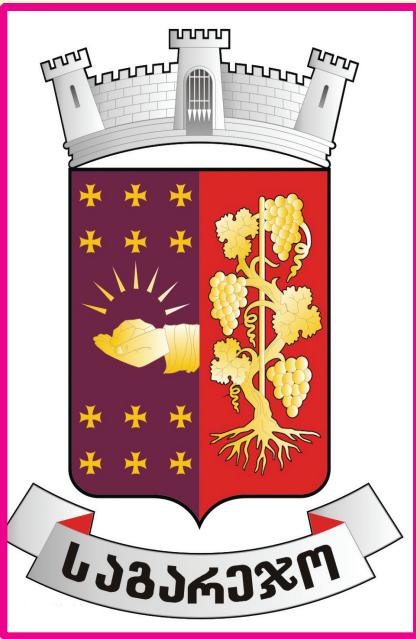

გილოცავთ ბრწყინვალე ადგილას!

9 მაისი — ფაუზიზე გამარჯვების დღე!

მუნიციპალიტეტის საინფორმაციო გაზეთი №9(47) 2013 წ. 1-15 მაისი ფასი 50 თეთრი

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგეობის თათბირი

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგეობის თათბირს 8 აპრილის საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგეობელი **გიორგი ლოლაძე**, გამგებლის მოადგილე **ბუსი მარტიაშვილი**, გამგეობის სამსახურების უფროსები და ტერიტორიული ერთეულების რწმუნებულები ესწრებოდნენ.

თათბირზე დაწერილებით იქნა მიმოხილული ის საკითხები, რომელიც თითოეულ თემსა და სოფელში მოსახლეობის მიერაა წამოჭრილი. განხილული საკითხები ძირითადად ეხებოდა კონკრეტულ სოფლებში წვიმის წყლისგან დაზიანებული ენახებამდე მისასვლელი გზების მოწესრიგებას, სოფელ უდაბნოს მოსახლეობისათვის სასმელი წყლის უწყვეტად მიწოდების დარეგულირებას. თათბირის მონაწილეებმა იმსჯელეს აღნიშნულ საკითხებზე და დასახეს გზები და საშუალებები პრობლემების მოსაგვარებლად.

საბაღასახალო კოდექსში ცვლილებებია მიწის ბაღასახალი ბანიფიკაცია

2012 წლის 28 დეკემბერს საქართველოს პარლამენტის მიერ „საქართველოს კანონში“ საქართველოს საგადასახალო კოდექსში ცვლილებების შეტანის შესახებ“ შეტანილმა ცვლილებებმა, რომელიც ძალაში იმავე წლის 30 დეკემბერს შევიდა, საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში როგორც აგრარულ სექტორში დიდი ინტერესი გამოიწვია – კანონის 204-ე მუხლმა – მიწაზე ქონების გადასახადის განაკვეთის შესახებ.

ამ საკითხზე განმარტება ვთხოვეთ **საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარეს ილია ჰიაშორაძეს**. როგორც მან გვითხრა:

– 2012 წლის 28 დეკემბრის საქართველოს პარლამენტის მიერ „საქართველოს საგადასახალო კოდექსში ცვლილებების შეტანის შესახებ“ მუხლი 204-ში შეტანილი ცვლილების საფუძველზე მიწაზე ქონების გადასახადის განაკვეთი განისაზღვრა სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებისა და ტყის მიწებზე ქონების გადასახადის წლიური საბაზისო განაკვეთების დიფერენცირებით ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულებისა და მიწის კატეგორიების მიხედვით და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტისათვის დადგინდა 1 კექტარზე გაანგარისებით ღარი:

- ა) სახნავისათვის (მათ შორის, მრავალწლიანი ნარგავებით დაკავებული მიწა, საბაღე, საბოსტნე) და საკარმიდამოსათვის – 79 ლარი;
- ბ) სათიბებისა და საძორებისათვის – (ბუნებრივი და გაკულტურებული) მიწის ნაკვეთების წლიური საბაზისო განაკვეთი სათიბი – 19 ლარი, საძოვარი – 15 ლარი;
- გ) სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში გამოყენებული ტყის მიწებისათვის აქაც იგივე ოდენობის წლიური საბაზისო განაკვეთებია, რაც „ა“ და „ბ“ პუნქტებშია გათვალისწინებული.

აქვე მინდა აღვნიშნო, რომ მიწაზე საგადასახალო ვალდებულება განისაზღვრება საგადასახალო წლის 1 აპრილისათვის მოქმედი განაკვეთის მიხედვით.

გამარჯვების 68-ე წლისთავი

9 მაისის დღეს საგარეჯოს ცენტრში დიდი სამამულო ომის მონაწილეთ ელოდნენ საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელი პირები, გამგეობის სამსახურების უფროსები და თანამშრომლები... თანდათან დაცოტავდა ომგამოვლილთა რიგები, წელს გამარჯვების 68-ე წლისთავს მხოლოდ 33 ვეტერანი და შეეგება. მათგან მხოლოდ ხუთმა ვეტერანმა მიიღო სახეიმო ცერემონიაში მონაწილეობა: ზაქარია აღუქსაშვილი, ვალერიან გოგიტაშვილი, გოგი მჭედლიშვილი (საგარეჯო), იოსებ კეკელიშვილი, გიორგი დრეულა (გიორგიწმინდა). სამამულო ომის ვეტერანებს ქალაქის ცენტრში არსებულ პარკში საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე ილია ჰიაშორაძე, მუნიციპალური გამგეობის სოციალური სამსახურის უფროსი გონა ჩერქეზიშვილი, ამავე სამსახურის განყოფილების უფროსი ბაგუელი მათიაშვილი, ახალგაზრდულ საქმეთა განყოფილების უფროსი სპეციალისტი ხათუნა ხატიაშვილი, პრესსამსახურის უფროსი სპეციალისტი ნინო გვაგავალია, აიპ კულტურის ობიექტების გაერთიანების დირექტორი ბესიკ ღვინაშვილი, ქალაქის რწმუნებული მარიკა თოლომაშვილი, მისი მოადგილე და ტერიტორიული ერთეულების რწმუნებულები დახვდნენ.

მათ ომის მონაწილეებთან ერთად გვირგვინებით შეამკეს გმირთა მემორიალი და შემდეგ პატარძელის „გმირთა სავანეს“ ესტუმრნენ, სადაც სამახსოვრო სურათები გადაიღეს.

სამამულო ომის მონაწილენი შემდეგ სახეიმო სუფრასთან მიიწვიეს და გაუმასპინდლდნენ. მუნიციპალიტეტის ომის 33-ვე ვეტერანს საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგეობამ 100-100 ლარი ფულადი ჯილდო გადასცა.

გიორგიწმინდის ღვთისმშობლის შობის კელესიის მოძღვარი მღვდელი **გიორგი (პავლოზი)** და მისი მრევლი მწუხარებას გამოთქვამს საქართველოს დიდი გულშემატკივრისა და ჭირისუფალის, საქართველოზე და ქრისტესმთავარი სიყვარულით თითოეულ ქართველზე მლოცველი, სიცოცხლეშივე მართლმადიდებელი მრევლისგან წმინდანად აღიარებული **არქიმანდრიტ ბერი გიორგი ბასილაძის** გარდაცვალების გამო. მისი ლოცვა შეეწიოს სრულიად საქართველოს.

მასალებს **არქიმანდრიტ გიორგი ბასილაძე** ვრცლად გაზეთის მომავალ ნომერში შემოგთავაზებთ.

მუნიციპალური მშენებლობა

საგარეოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომა

2013 წლის 29 აპრილი

29 აპრილის საგარეოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომა მიჰყავდა ამავე მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარეს ილია ჰინაშაძეს. მან სხდომის მონაწილეთ გააცნო დღის წესრიგი. საკითხის „საგარეოს მუნიციპალიტეტის 2012 წლის ბიუჯეტის ანგარიშის განხილვისა და დამტკიცების შესახებ“ მოხსენება გააკეთა საგარეოს მუნიციპალიტეტის დამმართველმა და ადგილობრივი ფინანსების მართვის სამსახურის უფროსმა თამარ შტიამაძემ. როგორც მან აღნიშნა:

საგარეოს მუნიციპალიტეტის 2012 წლის ბიუჯეტი, რომელიც დამტკიცებული იყო საგარეოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2011 წლის 23 დეკემბერს № 20 დადგენილებით ცვლილება განიცადა 11-ჯერ, ბიუჯეტის მოცულობა 5612 ათასი ლარიდან გაიზარდა 13603.4 ათას ლარამდე, ანუ 7991.4 ათასი ლარით.

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 18 იანვრის № 55 განკარგულებით „საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებული პროექტების ფონდიდან ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთეულებისათვის თანხის გამოყოფის შესახებ“ საგარეოს მუნიციპალიტეტის გამოყოფილი 310 ათასი ლარი, საგარეოს მმართველობის მუხურების რეაბილიტაცია და მიმდებარე ტერიტორიის მოწყობა

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 31 იანვრის № 162 განკარგულებით „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულებისათვის თანხის გამოყოფის შესახებ“ - 987,85 ათასი ლარი;

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 14 მაისის № 930 განკარგულებით „სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციოდ საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებული პროექტების ფონდიდან თანხის გამოყოფის შესახებ“ - 130 ათასი ლარი;

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 24 მაისის № 972 განკარგულებით „საქართველოს რეგიონებში ზოგიერთი ღონისძიებათა განხორციელების თაობაზე“ - 200 ათასი ლარი;

საქართველოს პრეზიდენტის 2012 წლის 13 ივლისის №13/07/10 განკარგულებით „საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდიდან თანხის გამოყოფის შესახებ“, საგარეოს მუნიციპალიტეტს გამოყოფილი 200 ათასი ლარი, სოფ. კაკაბეთში და მანავში სასაშუალო წყლის სისტემის მოწოდების უზრუნველყოფის სასოფლო გზის საფარის აღსადგენად.

საქართველოს პრეზიდენტის 2012 წლის 26 ივლისის №26/07/04 „საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდიდან თანხის გამოყოფის შესახებ“ - 100 ათასი ლარი, ქალაქ საგარეოს წერეთლის, მ. ქელიძის, სარაჯიშვილის ქუჩების, სოფ. მანავში პროფილის აღსადგენად და სანიტარულ არხების მოსაწყობად.

კახეთის რეგიონალური განვითარების ფონდიდან გამოყოფილი 67,627 ათასი ლარი, სოფ. კოჭბანში და გომბორში სტიქიით დაზიანებული ელექტროგადამცემი ხაზების აღსადგენად და 30 ათასი ლარი, საპიკნიკე ადგილების მოსაწყობად 37,627 ათასი ლარი;

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 13 დეკემბრის № 1999 განკარგულებით „საგარეოს მუნიციპალიტეტისათვის საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებული პროექტების ფონდიდან თანხის გამოყოფის შესახებ“ - საგარეოს მუნიციპალიტეტს მუნიციპალიტეტში საბავშვო ბაღების გადახურვისა და გათბობის უზრუნველყოფის, აგრეთვე საცხოვრებელი სახლების გადახურვასთან დაკავშირებით გამოყოფილი 300,0 ათ. ლარი.

საკუთარი შემოსულობების გეგმა გაიზარდა 2582.9 ათასი ლარით, მათ შორის: ქონების გადასახადი - 182.0 ათ. ლარით; შემოსავლები პროცენტებიდან -135.0 ათასი ლარით, სანებართვო მოსაკრებელი მშენებლობის დაწესებულებისათვის 20.6 ათასი ლარით; სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადასახადების მოსაკრებელი 1.4 ათასი ლარით; შემოსავალი მომსახურების გაწვევიდან 6.2 ათასი ლარით; შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები -3.0 ათასი ლარით; არაფინანსური აქტივების კლება - 3626.2 ათასი ლარით; შემცირდა: რენტა - 3.9 ათ. ლარით; სახ-

ელმწიფო ბაჟი -4,8 ათასი ლარით; ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის - 3.0 ათ. ლარით; ჯარიმები, სანქციები და საურავები - 60.0 ათ.

ფინანსური აქტივების კლება (2012 წლის 1 იანვრისათვის არსებული ნაშთი განაწილდა) შეადგინა 1782.3 ათასი ლარი; გადასახდელი ვალდებულებები გაიზარდა 7759,1 ათასი ლარით, კერძოდ:

საერთო დანიშნულების სახელმწიფო სამსახურის ხარჯები გაიზარდა 451,7 ათასი ლარით; მათ შორის რეგიონებში განსახორციელებული პროექტების თანადაფინანსება 330 ათასი ლარით;

თავდაცვის დაფინანსება გაიზარდა 4,5 ათასი ლარით;

საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოების ხარჯი - 105,9 ათასი ლარით, მათ შორის პოლიციის სამსახურის ხარჯები - 104,6 ათასი ლარით;

ეკონომიკური საქმიანობა - 3406 ათასი ლარით; მათ შორის საავტომობილო ტრანსპორტი და გზები 3403 ათასი ლარით;

გარემოს დაცვა გაიზარდა 205 ათასი ლარით;

საბინაო კომუნალური მეურნეობა - 1793,6 ათასი ლარით, მათ შორის წყლის სისტემის რეაბილიტაციის და ექსპლოატაციის ხარჯები -929,5 ათასი ლარით;

დასვენების, კულტურის, რელიგიის და ფინანსება -625 ათასი ლარით, მათ შორის მომსახურება და დასვენება სპორტის სფეროში -80 ათასი ლარით, მომსახურება კულტურის სფეროში - 474,6 ათასი ლარით;

განათლების დაფინანსება გაიზარდა - 658,3 ათასი ლარით, მათ შორის სკოლამდელი დაწესებულებების არაფინანსური აქტივების ზრდა - 477 ათასი ლარით;

სოციალური დაცვის დაფინანსება - 601,3 ათასი ლარით;

საგარეოს მუნიციპალიტეტის შემოსავლები 2012 წლის წლიურ დაზუსტებულ გეგმასთან შედარებით შესრულდა 87 %-ით, წლიური დაზუსტებული გეგმიური 13603.4 ათასი ლარის ნაცვლად შემოსავალმა შეადგინა 11863.5 ათასი ლარი; მათ შორის:

1. საწარმოთა ქონებაზე გადასახდის გეგმა შესრულდა 100 %-ით (დაზუსტებული გეგმა 240.0 ათასი ლარი; შესრულება 240.2 ათასი ლარი);

2. ფიზიკურ პირთა ქონებაზე გადასახდის -101 % (გეგმა 18.3 ათასი ლარი, შესრულება 18.4 ათასი ლარი)

3. სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადი 102% (გეგმა 1239.9 ათასი ლარი, შესრულება 1261.1 ათასი ლარი);

4. არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადი 100% (გეგმა 118.6 ათასი ლარი, შესრულება 119.1 ათასი ლარი);

5. პროცენტებიდან შემოსავალი -98%-ით (გეგმა 185.0 ათასი ლარი, შესრულება 182.1 ათასი ლარი);

6. მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის -100 % (გეგმა 650.3 ათასი ლარი, შესრულება 650.3 ათასი ლარი);

7. შემოსავალი მიწის იჯაროდან და მართვაში გადაცემიდან 100 % (გეგმა 1.1 ათასი ლარი, შესრულება 1.1 ათასი ლარი);

8. მოსაკრებელი მშენებლობის ნებართვაზე -100 % (გეგმა 25.6 ათასი ლარი, შესრულება 25.6 ათასი ლარი);

9. სახელმწიფო ბაჟი 114 % (გეგმა 1,2 ათასი ლარი, შესრულება 1,4 ათასი ლარი);

10. სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადასახდის მოსაკრებელი 100 % (გეგმა 4.6 ათასი ლარი, შესრულება 4.6 ათასი ლარი);

11. ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის 52.0 ათასი ლარი, შესრულება 52.2 ათასი ლარი)

12. შემოსავალი მომსახურების გაწვევიდან 105 % (გეგმა 6.2 ათასი ლარი, შესრულება 6.5 ათასი ლარი);

13. ჯარიმები, სანქციები, საურავები 101 % (გეგმა 290.0 ათასი ლარი, შესრულება 293.8 ათასი ლარი);

14. შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები 426 % (გეგმა 3.0 ათასი ლარი, შესრულება 12.8 ათასი ლარი);

15. შემოსავალი ძირითადი აქტივების გაყიდვიდან 100 % (გეგმა 115.0 ათასი ლარი, შესრულება 114,8 ათასი ლარი);

16. არაწარმოებული აქტივების (მიწის) გაყიდვიდან 100 % (გეგმა 3661.2 ათასი ლარი, შესრულება 3661.5 ათასი ლარი);

2012 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებულია გრანტი 5216.7 ათასი ლარის ოდენობით, გეგმიური 5207.8 ათასი ლარის 100%, მათ შორის გათანაბრებითი ტრანსფერი 2705.7 ათასი ლარი, მიზნობრივი ტრანსფერი 200.0 ათასი ლარი, სპეციალური ტრანსფერი 2311.0 ათასი ლარი. მიღებულ ტრანსფერსა და გეგმას შორის სხვაობა გამოწვეულია იმით, რომ წლის განმავლობაში მიღებული და აუთენტიკული ტრანსფერი დაბრუნებული იქნა წლის ბოლოს ფინანსთა სამინისტროში.

საგარეოს მუნიციპალიტეტის 2012 წლის გადასახდლების გეგმა წლიურ დაზუსტებულ გეგმასთან შედარებით შესრულდა 95 %-ით (გეგმა 13603.4 ათასი ლარი, შესრულება 12954.0 ათასი ლარი), ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით ასეთ სურათს იღებს:

1. საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურების დაფინანსება შესრულდა 98 % (გეგმა 2490.2 ათასი ლარი, შესრულება 2439.8 ათასი ლარი);

2. თავდაცვა -94 % (გეგმა 105.4 ათასი ლარი, შესრულება 101.2 ათასი ლარი);

3. საზოგადოებრივი წესრიგი და მომსახურება 98% (გეგმა 313.0 ათასი ლარი, შესრულება 308.9 ათასი ლარი);

4. ეკონომიკური საქმიანობა 99 % (გეგმა 3361.3 ათასი ლარი, შესრულება 3347.6 ათასი ლარი);

5. გარემოს დაცვა - 91 % (გეგმა 652.8 ათასი ლარი, შესრულება 593.0 ათასი ლარი);

6. საბინაო-კომუნალური მეურნეობა -93 % (გეგმა 2541.8 ათასი ლარი, შესრულება 2358.8 ათასი ლარი);

7. ჯანმრთელობის დაცვა - 100 % (გეგმა 152.4 ათასი ლარი, შესრულება 152.4 ათასი ლარი);

8. დასვენება, კულტურა, რელიგია - 96 % (გეგმა 1398.4 ათასი ლარი, შესრულება 1342.5 ათასი ლარი);

9. განათლება - 84 % (გეგმა 1532.0 ათასი ლარი, შესრულება 1289.2 ათასი ლარი);

10. სოციალური დაცვა - 97 % (გეგმა 1056.1 ათასი ლარი, შესრულება 1022.6 ათასი ლარი);

საგარეოს მუნიციპალიტეტის 2012 წლის გადასახდლების შესრულება ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით :

1. შრომის ანაზღაურებაზე მიმართულია 1375.9 ათასი ლარი, გეგმიური 1376.4 ათასი ლარის 100 %;

2. შტატგარეშე მომუშავეთა ანაზღაურებაზე - 170.2 ათასი ლარი, ანუ გეგმიური 170.2 ათასი ლარის 100%;

3. მივლინებაზე -23.7 ათასი ლარი, ანუ გეგმიური 27.6 ათასი ლარის 86 %;

4. ოფისის ხარჯი - 410.6 ათასი ლარი, გეგმიური 435.4 ათასი ლარის 94%;

5. წარმომადგენლობითი ხარჯი -43.7 ათასი ლარი, გეგმიური 48.8 ათასი ლარის 90 %;

6. კვების ხარჯი - 7.6 ათასი ლარი, ანუ გეგმიური 11 ათასი ლარის 69%;

7. ტრანსპორტის და მოვლა-შენახვის ხარჯი - 323.2 ათასი ლარი, გეგმიური 326.1 ათასი ლარის 99%;

8. სხვა დანარჩენი საქონელი და მომსახურება 871.2 ათასი ლარი, გეგმიური 952.9 ათასი ლარის 91 %

9. პროცენტი -7.9 ათასი ლარი, გეგმიური 7.9 ათასი ლარის 100 %;

10. სუბსიდიები 1640.3 ათასი ლარი, გეგმიური 1724.6 ათასი ლარის 95 %

11. გრანტები 330 ათასი ლარი გეგმის 100%;

12. სოციალური უზრუნველყოფა -1030.6 ათასი ლარი, გეგმიური 1062.0 ათასი ლარის 97 %;

13. არაფინანსური აქტივების ზრდა -6708.8 ათასი ლარი, გეგმიური 7120.2 ათასი ლარის 94 %;

14. ვალდებულებების კლება -8.5 ათასი ლარი, გეგმიური 8.5 ათასი ლარის 100 %;

საანგარიშო პერიოდში შექმნილია ავტომატურად სედიმენტი, რომელიც გადაეცა შ.ს.ს საგარეოს რაიონულ განყოფილებას, საანგარიშო პერიოდში სარეზერვო ფონდიდან გახარჯულია 49.9 ათასი ლარი, მათ შორის თელავში სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის დასახმარებლად საგარეოს რეზერვისტა ტრანსპორტირებაზე - 0,62 ათასი ლარი; საგარეოს მუნიციპალიტეტის სოფლებში მომხდარი სტიქიის სალიკვიდაციოდ ღონისძიებებისათვის საწვავის 6,3 ათასი ლარი; საგარეოს მუნიციპალიტეტის სოფლებში მომხდარი სტიქიის სალიკვიდაციოდ ღონისძიებებისათვის სამეურნეო საქონლის შექმნის შექმნა -1,8 ათასი ლარი; საგარეოს მუნიციპალიტეტის სოფლებში მომხდარი სტიქიის სალიკვიდაციოდ ღონისძიებებისათვის სამეურნეო საქონლის შექმნა და ტრანსპორტირებისათვის -31,6 ათასი ლარი;

ქ. საგარეოში კახეთის გზატკეცილი №13 და №15 კორპუსებთან წყალსადენის მოწყობისათვის 3.7 ათ. ლარი; საგარეოს მუნიციპალიტეტის სოფლებში სტიქიის შედეგად დაზარალებული მოსახლეობისათვის ღონის ტრანსპორტირების, შენახვის, დახარისხებისა და დარიგებისათვის 3.3 ათ. ლარი; გურჯაანიდან საგარეოსმდე მეორადი ავტოს ტრანსპორტირებისათვის 0.4 ათ. ლარი.

საგარეოს მუნიციპალიტეტის 2012 წლის გადასახდლების შესრულება ეკონომიკური კლასიფიკაციის მიხედვით :

1. შრომის ანაზღაურებაზე მიმართულია 449,3 ათასი ლარი, გეგმიური 450,3 ათასი ლარის 100 %

2. შტატგარეშე მომუშავეთა ანაზღაურებაზე 23,8 ათასი ლარი, ანუ გეგმიური 24,2 ათასი ლარის 98 %;

3. მივლინებაზე -6,4 ათასი ლარი, ანუ გეგმიური 6,7 ათასი ლარის 96 %;

4. ოფისის ხარჯი - 79,6 ათასი ლარი, გეგმიური 80,8 ათასი ლარის 98%;

5. წარმომადგენლობითი ხარჯი -2,0 ათასი ლარი, გეგმიური 2,0 ათასი ლარის 100 %;

6. კვების ხარჯი - 2,5 ათასი ლარი, ანუ გეგმიური 2,5 ათასი ლარის 100 %;

7. ტრანსპორტის და ტექნიკის ექსპლუატაციის და მოვლა-შენახვის ხარჯი - 85,3 ათასი ლარი, გეგმიური 86,6 ათასი ლარის 98 %;

8. სხვა დანარჩენი საქონელი და მომსახურება 117,0 ათასი ლარი, გეგმიური 117,9 ათასი ლარის 99 %

9. პროცენტი -1,8 ათასი ლარი, გეგმიური 1,8 ათასი ლარის 100 %;

10. სუბსიდიები 421,4 ათასი ლარი, გეგმიური 422,2 ათასი ლარის 100 %

11. სოციალური უზრუნველყოფა -112,7 ათასი ლარი, გეგმიური 115,0 ათასი ლარის 98 %;

12. არაფინანსური აქტივების ზრდა -310,1 ათასი ლარი, გეგმიური 312,5 ათასი ლარის 99 %;

13. ვალდებულებების კლება -2,3 ათასი ლარი, გეგმიური 2,3 ათასი ლარის 100 %;

საანგარიშო პერიოდში სარეზერვო ფონდიდან გახარჯულია 22,5 ათასი ლარი, ქ. საგარეოს მრავალსართულიანი სახლების წყალმომარაგების სამუშაოებზე.

ასევე, ქალბატონმა თამარ შტიამაძემ მოხსენება გააკეთა საკითხის „საგარეოს მუნიციპალიტეტის 2013 წლის ბიუჯეტის I კვარტლის შესრულების შესახებ“, სადაც აღნიშნა, რომ: საგარეოს მუნიციპალიტეტის 2013 წლის ბიუჯეტმა, რომელიც დამტკიცებული იყო საგარეოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2012 წლის 28 დეკემბრის № 25 დადგენილებით 2013 წლის პირველ კვარტალში ცვლილ-

დასასრული მ-3 გვერდზე

მუნიციპალური ადმინისტრაციები

საგარეო მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სტრატეგია

დასასრული

ბა განიცადა 2-ჯერ, ბიუჯეტის მოცულობა 5819 ათასი ლარიდან გაიზარდა 6138,1 ათას ლარამდე, ანუ გაიზარდა 319,1 ათასი ლარით.

კერძოდ, მუნიციპალიტეტის 2013 წლის ბიუჯეტის შემოსავლები გადასახადების ნაწილში შემცირდა 141,0 ათ. ლარით. მ.შ.

- საქართველოს საწარმოთა ქონებაზე გადასახადი შემცირდა 110,0 ათ. ლარით (2012 წლის ფაქტი 240,1 ათ. ლარი, 2013 წლის ბიუჯეტით დაგეგმილი იყო 350,0 ათ. ლარი);
- არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის გადასახადის გეგმა შემცირდა 31,0 ათ. ლარით (2012 წლის ფაქტი 119,1 ათ. ლარი, 2013 წლის ბიუჯეტის გეგმა შეადგენდა 150,0 ათ. ლარს).
- ფინანსური აქტივების კლებამ (2013 წლის 1 იანვრისათვის არსებული ნაშთი განაწილდა) შეადგინა 460,1 ათასი ლარი; გადასახადები გაიზარდა 319,1 ათასი ლარით, კერძოდ: საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 13 დეკემბრის №1999 განკარგულების საგარეო მუნიციპალიტეტისათვის საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან გამოყოფილი და მუნიციპალიტეტის ანგარიშზე ჩარიცხული იქნა 300,0 ათ. ლარი. აქედან 259,5 ათ. ლარის სამუშაოების შესრულება ვერ მოეწერა გასულ წელს, ამიტომ 2013 წლის ბიუჯეტში მოხდა ცვლილება და დაიფარა ბიზნესის გადასახადზე 119,8 ათ. ლარი. სკოლამდელი დაწესებულებების (საგარეო №1 ბაგა-ბაღის შენობის კარ-ფანჯარის შეცვლა, გათბობის სისტემის მოწყობა (48,3 ათ. ლარი); ნინოწმინდის საბავშვო ბაღის სახურავის ფენილის შეცვლა (59,3 ათ. ლარი); გიორგიწმინდის საბავშვო ბაგა-ბაღის შენობის კარ-ფანჯარის შეცვლა და გათბობის სისტემის მოწყობა (32,1 ათ. ლარი). 2013 წლის პირველ კვარტალში დაიგეგმა ასევე 2012 წელს დაწყებული ხაშის საბავშვო ბაღის სარემონტო სამუშაოები 22,9 ათ. ლარის ოდენობით.
- საგარეო მუნიციპალიტეტის 2013 წლის ბიუჯეტის გადასახადების ზრდა ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით ასე გამოიყურება:
  - საერთო დანიშნულების სახელმწიფო სამსახურის ხარჯები გაიზარდა 2,5 ათასი ლარით;
  - საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოების ხარჯი - 0,4 ათასი ლარით;
  - ეკონომიკური საქმიანობა - 6,9 ათასი ლარით; მათ შორის საავტომობილო ტრანსპორტი და გზები 6,9 ათასი ლარით;
  - გარემოს დაცვა გაიზარდა 166,8 ათასი

ლარით;

- საბინაო კომუნალური მეურნეობა - 142,8 ათასი ლარით, მათ შორის წყლის სისტემის რეაბილიტაციის და ექსპლუატაციის ხარჯები - 22,5 ათასი ლარით;
- დასვენების, კულტურის, რელიგიის და ფინანსება - 4,0 ათასი ლარით, მათ შორის მომსახურება და დახვეწება სპორტის სფეროში - 4,0 ათასი ლარით;
- განათლების დაფინანსება გაიზარდა - 162,4 ათასი ლარით, მათ შორის სკოლამდელი დაწესებულებების არაფინანსური აქტივების ზრდა - 162,4 ათასი ლარით;
- საგარეო მუნიციპალიტეტის 2013 წლის პირველი კვარტლის შემოსავლებმა 2013 წლის პირველი კვარტლის დასუსტებულ გეგმასთან შედარებით შესრულდა 107 %-ით, 2013 წლის პირველი კვარტლის დასუსტებული გეგმიური 1625,3 ათასი ლარის ნაცვლად შემოსავლამ შეადგინა 1737,7 ათასი ლარი; მათ შორის:
  1. საწარმოთა ქონებაზე გადასახადის გეგმა შესრულდა 98 %-ით (პირველი კვარტლის დასუსტებული გეგმა 30,0 ათასი ლარი; შესრულება 29,4 ათასი ლარი);
  2. ფიზიკურ პირთა ქონებაზე გადასახადის - 93 % (გეგმა 1,5 ათასი ლარი, შესრულება 1,4 ათასი ლარი);
  3. სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადი 98 % (გეგმა 120,0 ათასი ლარი, შესრულება 126,1 ათასი ლარი);
  4. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადი 100% (გეგმა 118,6 ათასი ლარი, შესრულება 117,0 ათასი ლარი);
  5. პროცენტებიდან შემოსავალი - 98%-ით (გეგმა 22,5 ათასი ლარი, შესრულება 22,1 ათასი ლარი);
  6. მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის - 100 % (გეგმა 104,0 ათასი ლარი, შესრულება 103,5 ათასი ლარი);
  7. მოსაკრებელი მშენებლობის ნებართვაზე - 112 % (გეგმა 4,9 ათასი ლარი, შესრულება 5,5 ათასი ლარი);
  8. ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის 101% (გეგმა 14,0 ათასი ლარი, შესრულება 14,1 ათასი ლარი);
  9. ჯარიმები, სანქციები, საურავები 180 % (გეგმა 95,0 ათასი ლარი, შესრულება 171,0 ათასი ლარი);
  10. არაწარმოებული აქტივების (მიწის) გაყიდვიდან 178 % (გეგმა 50,0 ათასი ლარი, შესრულება 89,2 ათასი ლარი);
- 2013 წლის პირველ კვარტალში სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებულია გრანტი 715,2 ათასი ლარის ოდენობით, გეგმიური 715,2 ათასი ლარის 100%, მათ შორის

გათანაბრებითი ტრანსფერი 665,1 ათასი ლარი, მიზნობრივი ტრანსფერი 50,1 ათასი ლარი,

საგარეო მუნიციპალიტეტის 2013 წლის პირველი კვარტლის გადასახადების გეგმა შესრულდა 99 %-ით (გეგმა 1625,3 ათასი ლარი, შესრულება 1614,6 ათასი ლარი), ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით ასეთ სურათს იღებს:

- საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურების დაფინანსება შესრულდა 99 % (გეგმა 518,8 ათასი ლარი, შესრულება 514,6 ათასი ლარი);
- 1. თავდაცვა - 100 % (გეგმა 29,7 ათასი ლარი, შესრულება 29,6 ათასი ლარი);
- 2. საზოგადოებრივი წესრიგი და მომსახურება 100% (გეგმა 60,7 ათასი ლარი, შესრულება 60,6 ათასი ლარი);
- 3. ეკონომიკური საქმიანობა 100 % (გეგმა 6,9 ათასი ლარი, შესრულება 6,9 ათასი ლარი);
- 4. გარემოს დაცვა - 99 % (გეგმა 66,0 ათასი ლარი, შესრულება 65,6 ათასი ლარი);
- 5. საბინაო-კომუნალური მეურნეობა - 100 % (გეგმა 251,0 ათასი ლარი, შესრულება 250,8 ათასი ლარი);
- 6. ჯანმრთელობის დაცვა - 97 % (გეგმა 19,5 ათასი ლარი, შესრულება 19,0 ათასი ლარი);
- 7. დასვენება, კულტურა, რელიგია - 100 % (გეგმა 189,6 ათასი ლარი, შესრულება 189,0 ათასი ლარი);
- 8. განათლება - 99 % (გეგმა 379,1 ათასი ლარი, შესრულება 376,5 ათასი ლარი);
- 9. სოციალური დაცვა - 98 % (გეგმა 104,0 ათასი ლარი, შესრულება 102,1 ათასი ლარი);

ასევე, სხდომაზე განიხილეს და დეკლარაცია უმრავლესობის მხარდაჭერით საგარეო მესამე საჯარო სკოლას პროფესორ სოლომონ ქურდიანის სახელი მიენიჭა.

საკითხის „საგარეო მუნიციპალიტეტის ქონების განკარგვის შესახებ საგარეო მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2012 წლის 27 იანვრის №9 განკარგულების ძალადაკარგულად გამოცხადების შესახებ“ მოხსენება გააკეთა საგარეო მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ქონების მართ-

ვისა და ბუნებრივი რესურსების კომისიის თავმჯდომარემ ივანე ბრძილაშვილმა.

საკითხის „აიპ საგარეო №105 კომპლექსურ სასპორტო სკოლის 2007 წლის საშტატო განრიგისა და სახელფასო განაკვეთების დამტკიცების შესახებ“ საგარეო მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2007 წლის 25 სექტემბრის №81 განკარგულებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე მოხსენება გააკეთა საკრებულოს სივრცითი-ტერიტორიული დაგეგმარებისა და ინფრასტრუქტურის კომისიის თავმჯდომარემ ვაჟა ბაზიმარაშვილმა.

მანვე გააკეთა მოხსენება „საგარეო მუნიციპალიტეტის გამგეობის სახანძრო დაცვისა და სამაშველო სამსახურში პირადი შემადგენლობის სამსახურის გაგლის წესის დამტკიცების შესახებ“.

2013 წლის 10 მაისი

საგარეო მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 10 მაისის რეგარეშე სხდომაზე საკრებულოს დეპუტატებმა და მოწვეულმა სტუმრებმა მოისმინეს დღის წესრიგის შემდეგი საკითხები: „საგარეო მუნიციპალიტეტის 2013 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ“ საგარეო მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2012 წლის 28 დეკემბრის №25 დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის შესახებ“ - მომხსენებელი საგარეო მუნიციპალიტეტის გამგეობის ბიუჯეტის დაგეგმვის და ადგილობრივი ფინანსების სამსახურის უფროსი **თამარ შტირაშვილი**.

„საგარეო მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გარე რეკლამის განთავსების ნებართვის შემოღებისა და გარე რეკლამის განთავსების ნებართვის მიღების წესის დამტკიცების შესახებ“ მოხსენება გააკეთა საგარეო მუნიციპალიტეტის გამგეობის იურიდიული სამსახურის უფროსმა **ჯემა მანდარაშვილმა**.

სხდომაზე დეპუტატებმა იმსჯელეს დღის წესრიგით წარმოდგენილ თითოეულ საკითხზე და ყველა საკითხზე მიიღეს შესაბამისი დადგენილება.

სოფლის მეურნეობის უმჯობესი განვითარებისათვის საირიგაციო სისტემის მოსანერგებლად

საქართველოს მთავრობის მიერ ქვეყნის სოფლის მეურნეობის პრიორიტეტულ მიმართულებად გამოცხადებასა და მის აღორძინებაზე ზრუნვასთან ერთად მიმდინარე წელს დიდი ყურადღება დაეთმობა სამედიცინო სისტემების მოწოდებასა და უხვი მოსავლის სამსახურში ჩაყენების საქმეს. ამ საკითხთან და მუნიციპალიტეტში გასატარებელ ღონისძიებებთან დაკავშირებით 29 აპრილს საგარეო მუნიციპალიტეტის სამედიცინო სისტემების კომპანიის სამედიცინო მომსახურების ორგანიზაციის დეპარტამენტის სამმართველოს უფროსები: თამაზ ნაფეტვარიძე, გიორგი ანდღულაძე, საპროექტო ორგანიზაცია „საქწყალპროექტის“ წარმომადგენელი კორნელი კარსაგელიძე, როგორც მათ მიერ მუნიციპალიტეტის საკრებულოს დეპუტატებთან და ტერიტორიული ერთეულების რწმუნებულებთან ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემების სამმართველოს (უფროსი უნა თაბაგარი) თანამშრომლებთან და ფერმერებთან შეხვედრაზე აღნიშნეს, სადღეისოდ საქართველოში 129 სარწყავ-საირიგაციო სისტემაა. ამ სისტემებით ქვეყანაში უნდა ირწყვებოდეს 278 ათასი ჰექტარი სასოფლო-სამეურნეო საგარეული. ფაქტობრივად თავის დროზე ამ სისტემების მიუხედავად და შიდა სარწყავი ქსელების მწყობრიდან გამოსვლის გამო 2011 წელს მოსახლეობის მიერ წყლის მიწოდებაზე მოთხოვნა დაყენებული იყო მხოლოდ 29000 ჰექტარზე. მომდევნო 2012 წელს კი უფრო ნაკლებზე.

ამ მხრივ სახარბიელო მდგომარეობა არც საგარეო მუნიციპალიტეტშია. არსებული ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემების სამმართველოს მარცხენა და მარჯვენა მაგისტრალური არხებით უნდა ირწყვებოდეს 23 ათასი ჰექტარი მიწა. ფაქ-

ტიურად, შარშან და შარშანწინ მიწის მორწყვაზე მოთხოვნა შემოსული იყო და ხელშეკრულება გაფორმდა 2000 ჰა-ზე. აქედან მიწოდებულ წყალზე გადახდა მხოლოდ 35% იყო. აქ 1 ჰექტარი მიწის მორწყვა მხოლოდ 75 ლარია. მოსარგებლეს არ იხდებოდა - რამდენჯერაც მიწა საჭიროებს, იმდენჯერ შეუძლია მორწყვას ნათეს-ნარგავობები. მაგრამ იმის გამო, რომ მწყობრიდან არის გამოსული და ფაქტობრივად აღარ ფუნქციონირებენ შიდა სარწყავი ქსელები და არხები, წყლით მოსარგებლეს

გაცილებით მეტი წვალბა და თანხები უჯდება სასურველ ადგილამდე სარწყავი წყლის მისაყვანად. აქედან ჩანს, რომ ვერ იმუშავებს და ვერ გაამართლეს სამედიცინო ასოციაციებმა.

საქართველოს სარწყავ-საირიგაციო სისტემების მოწესრიგების მიზნით ამ 6-7 წლის წინ შემოსული იყვნენ დონორი ორგანიზაციები. კერძოდ, მსოფლიო ბანკმა შეაჩინა და დააფინანსა სამი სარწყავი სისტემა, მათ შორის ალაზნის სარწყავი სისტემის მონაკვეთის სარეაბილიტაციო

იუბილი

ჩვენს თანამემამულე, პოეტი, მოქალაქე

იუბილი

ოწიწებით შემოადო რედაქციის კარი ყოველთვის მორიდებულმა, მოკრძალებულმა ნინო ჯანგულაშვილმა. ქანი ნინო პოეტ თეიმურაზ ჯანგულაშვილის ქალიშვილია. თავად ნინო საოცრად თბილი, ცოცხალი ფერებით ხატავს ყველაფერს, რასაც მნახველისათვის სიამოვნების მინიჭება, სიკეთის კეთების სურვილის აღძვრა შეუძლია.

ქნამ ნინომ მამაზე – პოეტ თეიმურაზ ჯანგულაშვილზე მოგონებები შემოგვთავაზა.

წლებადელი მაისი საიუბილო უნდა ყოფილიყო თბილისელი ქართველი პოეტის, თავის ქვეყანაზე და განსაკუთრებით მშობლიურ საგარეჯოზე უზომოდ შეყვარებული კაცის – თეიმურაზ ჯანგულაშვილისათვის. 25 მაისს მას 90 წელი უნდა შესრულდებოდა.

დაიბადა 1923 წლის 25 მაისს საგარეჯოს მაშინდელი ფოსტის უფროსის ალექსანდრე ვარლამის ძე ჯანგულაშვილის ოჯახში. წარჩინებით – ფრანგულზე დაამთავრა საგარეჯოს საშუალო სკოლა და ქართულ სიტყვასა და პოეზიაზე ბავშვობიდანვე წინადასრულმა ჭაბუკმა მუშაობა რაიონულ განათლების განყოფილებაში დაიწყო. მანამდე მოსწავლეობის პერიოდში მუშაობდა საგარეჯოს მეტეოსადგურში დამკვირვებლად. რაიონული განათლების რედაქციიდან 1943 წლის მაისში საბჭოთა არმიის რიგებში გაიწვიეს. 1944 წელს დაამთავრა სამხედრო სასწავლებელი უფროსი ლეიტენანტის წოდებით. 1944 წლის სექტემბრიდან 1945 წლის მაისის ბოლომდე იბრძოდა უკრაინის I ფრონტის შემადგენლობაში პოლონეთისა და უკრაინის ფაშისტური უღლისაგან განმათავისუფლებელ ბრძოლებში.

1946 წელს ნაბრძოლი პოეტი საგარეჯოში დაბრუნდა და მუშაობა კვლავ რაიონულ განათლების განყოფილებაში დაიწყო. 1948 წელს შევიდა და 1954 წელს დაამთავრა თბილისის სტალინის სახელობის უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი. 1949-51 წწ-ში მუშაობდა საგარეჯოს რაიონის კულტურა-სპორტის განყოფილებაში. 1951 წლის დეკემბრიდან 1958 წლის ივლისამდე იყო საქართველოს მწერალთა კავშირის დირექტორი. მუშაობდა ლიტერატურული განათლების პოეზიის განყოფილების გამგედ.

ლექსების წერა ბავშვობიდანვე დაიწყო. მისი პირველი ლექსები 1937 წელს დაიბეჭდა რაიონულ განათლების განყოფილებაში „საღამური“. გამოცემული აქვს ლექსებისა და პოემების კრებულები: „ცხრაასორმოცდახუთი“, „მოვიდვარტო, მოვიხარბა“, „ბაბადა მიწის გაცოცხლებისა“, „მაისი ოდერზე“, „ლექსები“, „თბილისის დილა“, „10 ლექსი“ და სხვა მრავალი.

ამას გარდა, მისი ლექსები თარგმნილია და შესულია რუსულ, უკრაინულ, პოლონურ, სომხურ, აზერბაიჯანულ, ოსურ და სხვა ენათა კრებულებში.

პარალელურად სხვადასხვა დროს მას ნათარგმნი და გადმოქართულიებული აქვს მრავალი უცხოელი პოეტის შემოქმედება. 1947 წლიდან იყო საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი. საბრძოლო და ლიტერატურული მოღვაწეობისათვის დაჯილდოებული იყო წითელი ვარსკვლავის, წითელი დროშისა და საპატიო ნიშნის ორდენებითა და მედლებით.

მამაჩემს –

თეიმურაზ ჯანგულაშვილს უსახვროდ უყვარდა საგარეჯო და საგარეჯოელები. ასევე დიდ სიყვარულსა და პატივისცემას გრძობდა იგი საგარეჯოელებისაგან, რისთვისაც ყოველთვის უდიდეს მადლიერებას გამოხატავდა.

სწორედ ამ სიყვარულმა მაგრძობინა ვალდებულება – შემეხსენებინა საგარეჯოელებისათვის მათი თანამემამულე პოეტისა და მამულიშვილის – თეიმურაზ ჯანგულაშვილის 90 წლის იუბილე და შემთავაზებინა მამაჩემთან დაკავშირებული მოგონებები.

ამ ჩვიდმეტ წელიწადში, რაც მამაჩემი ჩემს გვერდით აღარ არის, ერთი დღე არ არის, რომ არ გამეხსენებინოს, მაგრამ სიკვდილმა დაგვაცილა ერთმანეთს. ეს პატარა-პატარა მოგონებებიც მისმა მონატრებამ დამაწვინა.

მამა სიკვდილამდე ორი დღით ადრე გამოწვეულს საავადმყოფოდან – თავის სახლში დალიოს სულიო. უკურნებელი სენი სჭრდა და უძლური იყო ექიმიც და წამალიც. წამოსვლისას ყველაფერი რომ ავალაგე პალატიდან, ჩემი ყურადღება ქალაქში მიიქცია, ზედ წყლიანი ჭიქა რომ იდგა. ავიდგე, მამას სულ-სულ ბოლო ნაწერი იყო – ლექსის ერთი სტროფი:

„შენს მკერდს ვემხოთ მშობლიურო მიწავ ისევ,

შენ დამბადე და შენს მკერდშივე ჩაიფერებლები

თვალის ახელას ვერ მოასწრებ

უცებ პეპლების ფრთები წაიღებს ჩემს

სიცოცხლეს შორეულ ცისკენ“

მე მას ანგარიშიუცემლად წავაწერე „გამოთხოვება სიცოცხლესთან“.

მამას უყვარდა გალაკტიონის მოგონების მოყოლა. როგორ უხვდა მწერალთა კავშირის წინ პოეზიის მეფე – გალაკტიონი. მამას უფროსი ქალიშვილი მზია ხელნაკტიდებული სამახურში მიჰყავდა. „ისია, ძამიკო, ეს პეპელასათვის გოგო“, – უკითხავს გალაკტიონის მამისთვის, თან ხელში აუყვანდა ბავშვი და თავს მადლა აუწვიდა სიცილითა და მოფერებით. ეტყობა, პოეტის გრძელმა წვერებმა შეაშინა ბავშვი (მაშინ 6 წლის ყოფილა) და ტირილი დაუწვია. „ასე არ გამოვა, ნაწვენი ვერ დავშორდებოთ ერთმანეთსო“ – უთქვამს გალაკტიონს. უახლოეს გასტროლოში შეუყვანია და კამფეტებით დაუსაჩუქრებია.

მამაჩემის უფროსი ქალიშვილი ალტაცეობით იტყვოდა ხოლმე – გალაკტიონ ტაბიძეს ხელში ავუყვანივარ და კამფეტებიც უყიდი ჩემთვისო, ეს იცი, რას ნიშნავს?!

მას შემდეგ, რაც მესხიერება მაქვს, თითქმის სულ მამას გვერდით გავატარე ცხოვრება. ჩემს მესხიერებაში კრიალო-სანივით არის ასხმული მამის გვერდით გატარებული უძვირფასესი დღეები. მიჭირს შერჩევა, რადგან ყველა ერთნაირად მიწვდის ხელს წარსულიდან, მიღმის, მახსენებს იმ ბედნიერ დროს. მამას არქივში ინახება მისი საპასუხო ბ-ნ ნუგზარის წერილი: „გამარჯობა, ძმაზედ ძმაო და საყვარელო აღამაინო, საოცრად შეძრული ვარ შენი ჯანმრთელობის მდგომარეობით, რა იყო, რა მოგივიდა ბრძოლის ყოყინით ღუნიაშე-როვლიდ კაცს, ვისლისა და ოდერის ტალღანახვამ მემარს განა რამე მოგუერვა?! გამარჯობა, ვეფხვის მუხლი მოიბი და ორბის ფრთა გამოიბი, ძველი მეციხოვნესავით ჩაუსანგრდი მაგ მსახურად ტკივილს, ძმაო თეიმურაზო!!! მე ისევ ისე გული მდღაბობს, საოცარია, რასაც არასოდეს არ ვუჩიოდი, სწორედ იმან მიდალატა – გულმა! არა უშავს, უნდა გავუძლოთ!“ 1993 წლის 28 მაისს საგარეჯოში ზეიმით აღინიშნა მამას 70 წლის იუბილე. იქვე მოეწყო ჩემი ნამუშევრების გამოფენა. შთაბეჭდილებების წიგნში ბ-ნმა ნუგზარმა ჩამიწერა: „ნინო, შაბაშ შენს მადლად შთაგონებას – ჭეშმარიტი ხელოვანი ხარ, დიდი ტრადიციების მქონე ქართული სახვითი ხელოვნების ნადი მემკვიდრე. ფერებში აღიარებულ ხვალინდელ დღეს ვისურვებ მადლდამთავრებული ქმნილებებით!“

ბატონ ნუგზარს პირობა მივეცი, რომ

ჩემს საქმეს არ ვუღალატებდი და დღესაც შემოქმედებით საქმეს ვაკეთებ.

მათ სხვანაირი მეგობრობა უეჭლოთ

მამა უმდიდრესი კაცი იყო თავისი სამეგობროთი, მაგრამ ამ მდიდარ სამეგობროში გამორჩეული ადგილი ეკავა ნუგზარ ჭანტურიას. საოცრად დიდი სიყვარულით უყვარდათ ერთმანეთი, მამაჩემს – თეიმურაზ ჯანგულაშვილს და ბატონ ნუგზარს. ალბათ, პირველ რიგში იმიტომ, რომ მამა სულით და ხორცილთა საგარეჯოს, თავის მამაპაპისეულ კუთხეს ეკუთვნოდა და როგორც თვითონ ამბობდა, გარეჯის მიწა ასახვრდობდა მის შემოქმედებით მუხტს. აკი გარეჯის განუყოფელ ნაწილად გვეუბნობოდა და თავისი სულიერი მეგობარი, ასევე პოეტური ნიჭით დაჯილდოებული ბუმბერაზი პიროვნება (ბუმბერაზი, სწორედ ასე ამბობდა მამა) ნუგზარ ჭანტურია.

მე დღესაც სათუთად ვინახავ მამას პირად არქივს, სადაც ბ-ნი ნუგზარის მიერ გამოგზავნილი ბევრი პირადი ინახება. „ძმაო თეიმურაზო“ – ასე იწვიდა ყველა მათგანი, ხელმოწერაც ყველას ერთნაირი აქვს – „შენი ძმაზედ ძმა ნუგზარ ჭანტურია“.

კარგად მახსოვს 1995 წლის გვიანი გაზაფხულის თბილი დღე „ჩვენი საგარეჯოს სახლის“ (ასე ეძახდა მამა თავის საყვარელ სახლს საგარეჯოში). ეზოში კუნძებზე ისხდნენ მამა და ბ-ნი ნუგზარი. მაგიდის მაგივრობასაც გამხმარი კუნძი უწევდათ... საუბრობდნენ წყნარად, ტკბილად... მე მათთვის სახელდახელო სადილს

თეიმურაზ ჯანგულაშვილი ლექსები

ჩვენა ვართ ომის ვეტერანები

ვართ დიდი ომის ვეტერანები, სიცოცხლისათვის სისხლდაღვრილები, ჩვენი მშობელი ხალხის ბრძანებით თურგის პირებთან წამოშლილები, უუძიძემსი ბრძოლით, წამებით ელბის პირამდე გზავილები. ჩვენა ვართ ომის ვეტერანები და... დათვლილი გვაქვს უკვე წამები. ჩვენს ირგვლივ ძეგლის მხვლეტავი ტყეა, ცრემლ-სისხლი გვივსებს საღვინე ქოცოს ნუთუ იმიტომ დაგვიწოდო ტყვიამ, რომ სიბერეში შიმშილმა გვხოცოს?! ჯოჯოხეთიდან ცოცხლად მოსულნი, დასჯილნი წრფელი სიყვარულისთვის, ხელის თრთოლვით და გულის მოწურვით

ჯილდოებს ყვიდოთ ლუკმა-პურისთვის. ვეღარ ვიფიქრებთ სულს მყუდროებით, ვანგი ეღება გუთნებს და ჩანგებს. ყვიდით ორდენებს, რათა დროებით მაინც დაგუსხლტეთ სიკვდილის ჭანგებს. ჩამოგვლრებლია თვალთა ცა ყვითლად, გულებს გვისერავს ცხელი დანები – რაღა გავვიდოთ წამლის საყიდლად? ვინ ფიქრობს, ვინ წუხს, ვის ვენანებით? ჩვენა ვართ ომის ვეტერანები!

19 ივნისი, 1994.

მე შენ სიკვდილშიც უნდა მახსოვდე

ჩემო ჯილაგო და ჩემო ჯიშო, სულ იმას ვფიქრობ, სულ იმას ვშიშობ, არ გაგიმტყუნო რამე იმედი, არ გაგაწილო მე რაიმეთი.

ჟამს სიმაძღრის თუ ჟამს შიმშილობის მშობელს არ შეგრცხვებს ჩემი შვილობის ჩემო ჯიშო და ჩემო ჯილაგო, თუ სული ეკლით შემოვირავყო, თუ მრუდე გზაზე ვერ შემანერე, მისივე ხელი მკარ და შემანერე. ჩემო ჯიშო და ჩემო ჯილაგო, შენზე სიმღერას ნუ ამიკრძალავ და თუ წყვილად ვერ ვინიარალო, შემიცოდე, რომ არ მეყოს ძალა. შვილის აკვანო, დედის სამარევე, უპირველესად თქვენ ხართ სამშობლო! სიყვარულს ჩემსას არ აქვს სამანი, აპრილმა ისევ უნდა გამფოთლოს. ჟამს სიბრძნისა თუ ჟამს შეშლილობის გქონდეს იმედი ჩემი შვილობის.

ჩემს ძარღვში მჩქეფი ძარღვის სათავევ, აღმართი ლამის ამოვათავე... ვაითუ ჩანვის სიმი გამოწყდეს და გულზე მზე სხივს აღარ მაქსოვდეს... შენ გაქვს უფლება – მე დაგავიწყდე, მე შენ სიკვდილშიც უნდა მახსოვდე!

18 ივნისი, 1994

ნინო ჯანგულაშვილი

აქიზის საუბარი

წითელა

ყურადსაღები მწვავე ინფექცია

მწვავე ინფექციურმა დაავადებამ წითელამ გოლო ქამს გამოვლენილი ბავშვების მასშტაბურობის გამო, სერიოზული პროფილაქტიკური ღონისძიებების გატარებას მოითხოვა და რაც მთავარია, მშობლებს მძივი ყურადღებისკენ მოუწოდა. დღეს წითელას ეტიოლოგიაზე, მის გამოვლენაზე ვიზუალურად, წყაროზე, გადაცემის მექანიზმზე და ეპიდემიოლოგიის მახასიათებლებზე, ასევე მის კლინიკურ და პროფილაქტიკურ მახასიათებლებზე შპს „ჯეოქონსიტალს“-ის საგარეჯოს მულტიასფილური სამედიცინო ცენტრის პედიატრი მარინა ილაური:

წითელა ანთროპონოზული, მწვავე ვირუსული დაავადებაა, რომელსაც გადაცემის აეროგენული ხასიათი აქვს. თავად გარემოში მოხვედრილი ვირუსი ძალიან

სწრაფად ილუპება სხვადასხვა ფიზიკური და ქიმიური ფაქტორების ზემოქმედებით, ადვილად ითრუნება, ინაქტივირდება მზის და ულტრაიისფერი სხივების, ასევე, გაბოზების ზემოქმედებით. აღსანიშნავია, რომ 50°C-ზე ვირუსი 15 წუთზე ილუპება, მომენტალურად კი 60°C-ზე. ოთახის ტემპერატურაზე ვირუსი მხოლოდ 1-2 დღე ძლებს, მაგრამ, კარგად უძლებს დაბალ ტემპერატურას. ინფექციის წყარო დაავადებული ადამიანია, რომელიც ვირუსის გამოყოფას იწყებს ინკუბაციური პერიოდის ბოლო 1-2 დღიდან. პროცესი კი ძლიერდება ე.წ. პროდრომულ პერიოდში – გამოხატვის განვითარებიდან 4 დღე. ამიტომაცაა, რომ დაავადების გადადება ე.ი. ავადმყოფის გადაძებლობა 8-9 დღე გრძელდება. თუ დაავადებას თან დაერთო სხვადასხვა სახის გართულებები, მაშინ გადაძებლობის პერიოდი იზრდება კიდევ ერთი კვირით.

რა გართულებები შეიძლება მოჰყვეს წითელას?

წითელას მიმდინარეობის პროცესში აღინიშნება როგორც ადგილობრივი, ისე საერთო იმუნიტეტის შესუსტება – ვიტამინები ცვლის (განსაკუთრებით კი A და C ვიტამინების მოშლა, ორგანიზმის რეზისტენტობის დაქვეითება, რაც ხელს უწყობს პათოგენური და პირობითი პათოგენური ფლორის გააქტიურებას და გართულებების განვითარებას. მათგან კი ყველაზე ხშირად გვხვდება ბრონქოპნევმონიის შემთხვევები. ყველაზე მძიმე კი – ენცეფალიტი და მენინგოენცეფალიტი. სწორედ ამ უკანასკნელმა დროს ლეტალობა შესაძლოა 20-25 პროცენტს მიაღწიოს და ეს გართულებები ხშირად წლამდე ასაკისა და 5-17 წლის ბავშვებში და მოზრდილებში გვხვდება.

როგორია ვირუსის, დაავადების გადაცემის მექანიზმი?

ვირუსი, როგორც საუბრის დასაწყისშიც აღვნიშნეთ, ვრცელდება მხოლოდ აეროგენული მექანიზმით, კონკრეტულად, აეროვეთოვანი გზით. ადამიანის ორგანიზმში ვირუსი იჭრება ზედა სასუნთქი გზების ლორწოვანიდან. ვირუსის გამოყოფა კი ხდება საუბრის, ხველის, დაცემის დროს. იგი ლორწოს წვეთებთან ერთად ვრცელდება გარემოში. საქმე იმაშია, რომ ვირუსი ჰაერის ნაკადთან ერთად ვრცელდება გარემოში. არ არის გასაკვირი, როცა იგი შეიძლება ადვილად გაგვრცელდეს ერთი სახლიდან მეორე სახლამდე, სადარბაზოდან სადარბაზოში, სართულიდან სართულზე. სწორედ ამიტომ მიიღო მასიური ხასიათი წითელას გავრცელებამ დიდ ქალაქებში. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ ადამიანის დაინფიცირება წითელას ვირუსით შეიძლება მოხდეს ინფექციის წყაროსთან ძალიან ხანმოკლე კონტაქტის დროს. იმის გამო, რომ ვირუსის გამძლეობა დაბალია გარემოში, მისი გადაცემა საყოფაცხოვრებო კონტაქტის ან ჰაერწვეთოვანი გზით არ ხდება.

როგორც ამბობენ, წითელა ბავშვთა ინფექციური დაავადებაა.

დიახ, წითელა ბავშვთა ინფექციური დაავადებაა, მაგრამ, ბოლო წლებში საგანძობლად გაიზარდა მოზრდილთა წილი საერთო ავადობაში, რაც რამდენიმე მომენტითაა განპირობებული. დაავადების მიმართ მიმდებლობა არის ძალიან მაღალი, თითქმის 100%, რასაც ისტორიული ფაქტობიც ადასტურებს. იმ შემთხვევაში, როდესაც წითელა ვრცელდება ისეთ ტერიტორიებზე, სადაც ადრე ეს ინფექცია არ

გვხვდებოდა, პრაქტიკულად მთელი მოსახლეობა ხდებოდა ავად. აღსანიშნავია ისიც, რომ დაავადების გადატანის შემდეგ ვითარდება მყარი პოსტინფექციური იმუნიტეტი და განმეორებადი შემთხვევები საკმაოდ იშვიათია. ამიტომაცაა, თუ ადამიანმა ბავშვობაში გადაიტანა წითელა, მას შემდეგ აღარ ხვდება.

საინტერესოა წითელას კლინიკური მიმდინარეობა...

დიახ, ინკუბაციური პერიოდი 9-17 დღეა, რაც იმუნიტეტის პროფილაქტიკისას შეიძლება გაგვრცელდეს 21 დღემდე, იშვიათად 28 დღემდე. დაავადების მიმდინარეობაში 3 პერიოდს არჩევენ.

დაავადება იწყება მწვავედ, რაც მოზრდილებში უფრო მკვეთრად არის გამოხატული – ინტოქსიკაცია და ტემპერატურული რეაქცია. ავადმყოფი უჩივის საერთო სისუსტეს, დამტკნველობას, ძილის მოშლას, თავის ტკივილს, ზემო სასუნთქი გზების კატარს, კონიუნქტივიტს, მშრალი ხასიათის შემაწუხებელ ხველას, მაღალ ტემპერატურას, კანზე გამოხატვის განვითარებამდე 1-2 დღით ადრე ლოყების და ტუჩის ლორწოვან გარსზე ვითარდება წითელას პათოგენური ნიშანი – ფილატოუ-კოპლიკის ლაქები, ე.წ. ანანთემა. მოთეთრო წერტილები პიპერემიული რგოლით, რომლებიც გამოხატვის დაწყებისას ქრება. პროდრომულ (კატარულ) პერიოდში აღინიშნულ ნიშნებს (ცხელება, კატარული მოვლენები, კონიუნქტივიტი, ენანთემა) სადიაგნოსტიკო მნიშვნელობა აქვს. პირველი პერიოდის ხანგრძლივობა 3-4 დღეა.

გამონაყარის პერიოდი მეოთხე-მეხუთე დღიდან იწყება. ამ დროს ტემპერატურამ შეიძლება 39-40°C-ს მიაღწიოს. გამოხატვის პირველად ჩნდება ყურების უკან, სახეზე და პირველსავე დღეს ვრცელდება კისერზე და გულ-მკერდის ზემო ნაწილში, შემდეგ მთელ ტანზე, ზემო და ქვემო კიდურებზე. გამოხატვის არის მაკულურ-პაპულური ხასიათის. ამ პერიოდში ძლიერდება აგრეთვე კატარული მოვლენები, თუმცა ქრება

20-27 აპრილს საქართველოში, ისევე როგორც ევროპის რეგიონის 53 ქვეყანაში, ევროპის იმუნიზაციის კვირული ჩატარდა. აღნიშნული კვირული ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის (ჯანმ) ევროპის რეგიონული ბიუროს მიერ იყო ორგანიზებული და ის ყოველწლიურად ტარდება. მისი მიზანია მოსახლეობისათვის იმუნიზაციის პროგრამის მნიშვნელობის შესახებ და ინფორმირება. ევროპის იმუნიზაციის კვირული ფოკუსირებულია დაავადებებზე, რომელთა თავიდან აცილება ვაქცინაციით არის შესაძლებელი (ე.წ. ვაქცინაციით მართვადი ინფექციები).

იმუნიზაცია ხელს უშლის გარკვეული ინფექციური დაავადებების გავრცელებას და ამით აუტრულ ადამიანებსაც კი იცავს. დაავადებები ვერ ვრცელდება, როდესაც მოცემული მოსახლეობის ჯგუფში აცრილთა რიცხვი საკმარისად მაღალია. ვაქცინაციით მოცვის მაღალი დონის შენარჩუნების გზით ვაქცინაციით მართვადი ინფექციების შემთხვევები იკლებს.

იმუნიზაცია ყოველწლიურად მილიონობით ბავშვს იცავს სიკვდილის და ჯანმრთელობის მდგომარეობის მძიმე დარღვევისაგან. ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემებით, ყოველწლიურად 14 წლამდე ასაკის 12 მილიონამდე ბავშვი იღუპება. დაახლოებით 9 მლნ ბავშვი იღუპება ინფექციური დაავადებებისაგან, მათ შორის კი – 3 მილიონამდე ბავშვი, ანუ მესამედი – იმ ინფექციები-

იმუნიზაციის კვირული

საგან, რომელთა პროფილაქტიკისათვის არსებობს ვაქცინა.

ინფექციებთან ბრძოლაში პირველი წარმატებები მიღწეულ იქნა უფრო ადრე, ვიდრე დაავადებათა გამომწვევები იქნებოდა აღმოჩენილი. მხედველობაშია ცნობილი ინვლისული ექიმის, ედუარდ ჯენერის, 1796 წელს შექმნილი ყვავილის საწინააღმდეგო ვაქცინა და დიდი ფრანგი მეცნიერის, ლუი პასტერის მიერ 1885 წელს შექმნილი ცოფის საწინააღმდეგო ვაქცინა.

ჯენერისა და პასტერის მიგნებები შემთხვევით ხასიათს ატარებდნენ. მეცნიერებს კიდევ დიდი დრო და შრომა დასჭირდათ ყველაფრის გასაგებად და გამომწვევებთან გვემაზომიერი და თანმიმდევრული ომის გამოსაცხადებლად. ამჟამად ინფექციურ დაავადებებთან საბრძოლველად ხელთ გვაქვს ერთ-ერთი ძირითადი საშუალება - ვაქცინაცია, რომელიც სხვა მეთოდებს შორის უძველესი და ხანდა. იგი, როგორც მეცნიერება, უკვე ცნობილია 200 წელი და დღესაც ერთგულად ემსახურება კაცობრიობას. ვაქცინაციის წყალობით დამარცხებულია ყვავილი, რომელიც თითქმის განადგურებულია.

დროულად ჩატარებული აცრები ვაქცინაციით მართვადი დაავადებების პროფილაქტიკის საუკეთესო საშუალებაა.

პროფილაქტიკური აცრები ხელს უწყობს ბავშვის იმუნიტეტის (თავდაცვის უნარის) ჩამოყალიბებას კონკრეტული დაავადების მიმართ. მშობლებმა უნდა იცოდეს რატომ, როდის, სად და რამდენჯერ უნდა აიცრას ბავშვი. ბავშვთა გვემური იმუნიზაცია ხორციელდება საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის კანონისა და პროფილაქტიკური აცრების ერთგული კალენდრის შესაბამისად. რუტინული ვაქცინაციის სქემა დამოკიდებულია ქვეყნის ეპიდემიოლოგიურ და პროგრამულ თავისებურებებზე.

სახელმწიფო უზრუნველყოფს II ინფექციის - ტუბერკულოზის, დიფთერიის, ყივანახველას, ტეტანუსის, პოლიომიელების, ყაყურას, წითურას, წითელას, ბ ჰეპატიტის, როტავირუსული ინფექციის და ჰემოფილუს ინფლუნცა ტიპი ბ საწინააღმდეგო ვაქცინაციას. იმუნიზაცია ხეწი შეიძლების ჯანმრთელობის გარანტია და აუცილებელია, ზუსტად დავიცვათ აცრების კალენდარი – ბავშვს სრუ-

ლყოფილად და რაც მთავარია, დროულად ჩაუტაროთ აცრების კურსი. ამ შემთხვევაში ბავშვი დაცული იქნება იმ ინფექციური დაავადებებისაგან, რომლის წინააღმდეგაც მას აცრები ჩაუტარდა.

ექიმთან ერთი ვიზიტის დროს რამდენიმე აცრა ერთდროულად კეთდება, ეს ხელს უწყობს აცრების კურსის დროულად დამთავრებას, რაც თავის მხრივ ზრდის ვაქცინაციის ეფექტურობას.

დაუშვებელია აცრების გადავადება ისეთი ცრუ უკუჩვენებების გამო, როგორცაა გაციება, ხველა, სურდო, ალერგია, ქრონიკული დაავადებები და ა.შ.

საქართველოში იმუნიზაციის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში გამოიყენება მხოლოდ ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ რეკომენდებული და სერთიფიცირებული ვაქცინები. აქედან გამომდინარე, ყველა ვაქცინა, მიუხედავად მწარმოებელი ქვეყნისა და/ან კომპანიისა, გამოირჩევა მაღალი ეფექტურობისა და უსაფრთხოების მაჩვენებლით. თუმცა ვაქცინის ეფექტურობა მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული ვაქცინირებული პირის (რეციპიენტის) ჯანმრთელობის ზოგად მდგომარეობაზე სრულყოფილი იმუნიტეტის გამოქვეყნების თვალსაზრისით. პროგრამული ვაქცინები უფასოა მომხმარებლისთვის, რადგან ამ ვაქცინის დირებულებას სრულად ფარავს სახელმწიფო იმუნიზაციის პროგრამის ფარგლებში;

ვაქცინის ეფექტურობასა და უსაფრთხოებაზე დიდ გავლენას ახდენს ასევე ვაქცინაციის პროცესის განხორციელების წესების დაცვა, ვაქცინის შენახვისა და ტრანსპორტირების შესაბამისი პირობების უზრუნველყოფა ვაქცინის მოწოდების ყველა ეტაპზე მწარმოებელიდან მიმღებ ორგანიზამდე. აღსანიშნავია ისიც, რომ აცრები ტარდება ერთჯერადი ავტობლოკირებადი შრიცების საშუალებით იმუნიზაციის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით. ყოველივე ზემოთაღნიშნული, მომსახურების მიწოდების სხვა არანაკლებ მნიშვნელოვან ფაქტორთან ერთად, განაპირობებს ვაქცინაციის პროცესის ეფექტურობას და მის პრაქტიკულ უსაფრთხოებას.

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ყველა სოფელში სადაც არის საექიმო

პუნქტი, არის ამცრელი კაბინეტიც, ამავე დროს ორივე საშობიარში ახალშობილებს უტარდება აცრები ტუბერკულოზისა და „ბ ჰეპატიტის საწინააღმდეგოდ. ყველა ამცრელი კაბინეტი ვაქცინებით და აუტოდესტრუქციული შრიცებით მარავდება ჩვენი ცენტრის მიერ. ამავე დროს ყველა კაბინეტს ხელშეკრულებით გადაცემული აქვთ მაცივარი და ცივი ყუთი, რათა არ მოხდეს ვაქცინების შენახვის ტემპერატურული რეჟიმის დარღვევა.

იმუნიზაციის კვირულის სლოგანია: აცერი და დაცავი. მინდა ჩვენი მუნიციპალიტეტის მოსახლეობაც შეუერთდეს ამ მოწოდებას. მშობლებს ვთხოვ უფრო მეტი აქტიურობა გამოიჩინონ მათი შვილებისთვის გვემური პროფილაქტიკური აცრების ჩასატარებლად.

ახლა ამის უფრო მეტი მიზეზი გვაქვს მოგვსენებათ, ქვეყანაში წითელას ეპიდემიოქებაა.

წითელას მიმდინარე ეპიდემიოქება დაიწყო ქ. თბილისიდან, თუმცა უკანასკნელი პერიოდის მონაცემები ცხადყოფს, რომ შემთხვევებმა გადაინაცვლა რეგიონებში და უკვე სახეზეა რამდენიმე ლოკალური ეპიდემიოქება რაიონებში. დღევანდელი დღის მონაცემებით შემთხვევათა რაოდენობამ ათასს გადაჭარბა, ადგილი ჰქონდა ლეტალურ გამოსავლსაც.

ჩვენს მუნიციპალიტეტში პირველი შემთხვევები გამოიჩინა მარტის თვეში. ამჟამად დაფიქსირებულია 27 შემთხვევა. მათ შორის საგარეჯოს პირველ საბავშვო ბაღში და მანავის საშუალო სკოლაში. საქართველოს მთავრობის (№273 28 მარტი, 2013წ.) განკარგულების „საქართველოში წითელას მასიური გავრცელების პრევენციის მიზნით გასატარებული ღონისძიებების შესახებ“ თანახმად ტარდება არასრულად იმუნიზებულ 7 წლამდე ასაკის ბავშვთა, სამედიცინო პერსონალის და წითელას საგარეჯოს შემთხვევის გამოვლენისას, ორგანიზებული კონტაქტების ერთჯერადი ვაქცინაცია ჩვენი სამსახურის მიერ გამოკვლეული იქნა დაავადების ყველა კერა. დადგენილი იქნა 280-მდე კონტაქტირებული, რომელთაც ჩაუტარდათ არაუგემური აცრები. გვემური აცრები კი აცრების კალენდრის მიხედვით, 2004 წლიდან წითელას საწინააღმდეგოდ წარმოებს 1 და 5 წლის ასაკში წითელა-წითურა-ყაყურის (წყყ) ვაქცინით.

ლელა (თიანაცხელი, საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის სახ. ჯანდაცვის ცენტრის დირექტორი

ჭადრაკის ღაფასთან ჭადრაკის სწავლება ახარბილებს

ტურნირის მთავარი მსაჯი ნანი უნაფქოშვილი

რამდენიმე წელია საგარეჯოს მთელ რიგ საჯარო სკოლებში სპორტის ერთ-ერთ სახეობად ჭადრაკის სწავლება დაიწყო. მიზანი და მიზეზი გარკვეული იყო – ბოლო პერიოდში საჯარო სკოლის დაწყებითი განათლების საფეხურის კლასებიდან გამომდინარე ნორჩი მოჭადრაკეები, რომელთაც მართლაც მნიშვნელოვან წარმატებებს მიაღწიეს, არა მარტო რაიონული და კახეთის მხარის მასშტაბით, რესპუბლიკაშიც. მათი გამარჯვებები ხშირად აისახება ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე. დაინტერესება ჭადრაკის სწავლებაში დღეს უფრო ფართო მასშტაბების აღმოჩნდა, ვიდრე წინა თაობებში. საგარეჯოელი ნორჩი მოჭადრაკეების წარმატებების გაცნობის შემდეგ **საქართველოს პარლამენტის წევრმა, ჩვენი მუნიციპალიტეტის მაჟორიტარმა დეპუტატმა თინათინ ხიდაშელმა** დიდი ინტერესი გამოიჩინა ჭადრაკის შემდგომი განვითარების მიმართ და სრული მხარდაჭერა გამოუცხადა მათ. სწორედ მისი ინიციატივით საგარეჯოში 26 და 27 აპრილს მიმდინარეობდა საჭადრაკო ტურნირი საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლებს შორის – საგარეჯოს საგანმანათლებლო რესურს-ცენტრისა და აიპ სპორტკაერთიანების ორგანიზებული-

მანანა ცუცქერიძე

ბით. **მანანა ცუცქერიძე:** – საქართველოს მეცნიერებისა და განათლების სამინისტროს საგარეჯოს საგანმანათლებლო რესურს-ცენტრის დირექტორი: – საჭადრაკო ტურნირში მონაწილეობდნენ ყველა იმ საჯარო სკოლის მოჭადრაკეები, სადაც სპორტის სახეობად შეტანილია ჭადრაკის სწავლება. ეს სკოლებია საგარეჯოს I, II, IV, ნინოწმინდის, თხილდაურის, დიდი და პატარა ჩაილურის, ყანდაურის საჯარო და საგარეჯოს „თამ-

არ გარეჯელის“ კერძო სკოლები. მაგრამ ტურნირში მონაწილეობის მიღებაზე სხვა სკოლის მოსწავლეებიც არ იყვნენ შეზღუდვები.

ტურნირი მიზნად ისახავს როგორც ჭადრაკის პოპულარიზაციას, ასევე მოსწავლეებისათვის ცხოვრების ჯანსაღი წესის დანერგვას. აგრეთვე გამარჯვებულის გამოვლენას და მისი ფასიანი პრიზებითა და სიგელებით წახალისებას.

მინდა გითხრათ, რომ ტურნირი ორ ეტაპად ჩატარდა. პირველი ეტაპი 1-14 აპრილს შიდასასკოლო პირველობების სახით და 26-27 აპრილს. რაიონის გამარჯვებული სკოლების გამოსავლენად მონაწილეობდნენ I-VI კლასის მოსწავლეები, მაგრამ არაუმეტეს 10 მოსწავლისა თითოეულ სკოლაში. ტურნირი ჩატარდა ფიდეის წესებით შვეიცარიული სისტემით შვიდ ტურად.

მეორე ტურში 40 მოსწავლე ვაჟი და 16 მოსწავლე გოგონა იღებდა მონაწილეობას. ტურნირის მთავარი მსაჯი იყო ნანი უნაფქოშვილი. ტურნირის ორგანიზატორებს, გარდა ნანი უნაფქოშვილისა, აქტიურად დაგვიდგნენ მხარში მწვრთნელები ირაკლი ქვლივიძე, ელენე ფარეშიშვილი, თენგიზ კობიაშვილი.

ტურნირში სკოლებს შორის ლიდერობდა საგარეჯოს II საჯარო სკოლა (დირექტორი ლელა ფანოზიშვილი). ვაჟებში I ადგილი დაიკავა ამავე სკოლის მოსწავლემ ლუკა გურჯიძემ. მეორე ადგილზე გავიდა IV საჯარო სკოლის მოსწავლე გიორგი იმნაძე, ხოლო მესამეზე II საჯარო სკოლის მოსწავლე ერეკლე კავთუაშვილი.

გოგონებს შორის I ადგილი დაიკავა საგარეჯოს II საჯარო სკოლის მოსწავლემ ლალი გარსიაშვილმა. II ადგილზე გავიდა საგარეჯოს I საჯარო სკოლის მოსწავლე ეთერ ხებრელაშვილი, მესამეზე – საგარეჯოს IV საჯარო სკოლის მოსწავლე ეკა ჭყონია.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ამ ტურნირში მონაწილეობდა ყველაზე პატარა მონაწილე – 7 წლის გიგი ივანელაშვილი, რომელმაც თავისზე დიდი ასაკის მოჭადრაკეებთან მხოლოდ 2 პარტია წააგო. ამიტომაც ჩვენ დავაწესეთ ნომინაცია – ყველაზე პატარა მონაწილე და მას ფასიანი საჩუქარი – მარკერები გადავეცით. ასევე საგარეჯოს რესურს-ცენტრის ფასიანი საჩუქარი ნომინაციაში გამარჯვებული, რომელსაც არც ერთი პარტია არ წაუგია, გადაეცა ლალი გარსიაშვილს, ლუკა გურჯიძესა და გიორგი იმნაძეს. ნომინაციაში გამარჯვებულებს

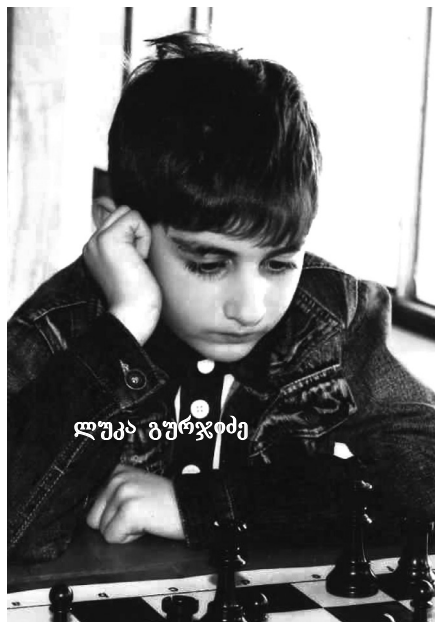

გიორგი მანსურაძე

გადაეცათ ფასიანი საჩუქრები – უბის წიგნაკები და კალმები.

ტურნირის მონაწილეებს საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილე ბესიკ მარტიაშვილიც ადევნებდა თვალს

ლუკა გურჯიძე

ლალი გარსიაშვილი

ტურნირში გამარჯვებულ 3 ვაჟსა და 3 გოგონას I, II და III ადგილებზე გასულადაც გადაეცათ პრიზები და მედლები, ხოლო ტურნირის ყველა მონაწილეს რესურს-ცენტრის სიგელები:

გიორგი მანსურაძე – აიპ სპორტკაერთიანების დირექტორი. – ამ ტურნირის პროექტი საქართველოს პარლამენტის ქინათინ ხიდაშელს ეკუთვნის. მოგესხებოდა, ქინათინი ძალიან არის დაინტერესებული სპორტის ყველა სახეობის დანერგვასა და აღორძინებაში. იგი უახლოეს მომავალში გეგმავს სპორტული დარბაზების აშენებას და სპორტული დარბაზების მოწყობას იმ სოფლებში, სადაც დღესდღეობით არ გვაქვს. მაგრამ იმის გამო, რომ ჩვენი მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლებში სწავლობენ ჭადრაკს და მოსწავლეებისაგან დიდი ინტერესიც იგრძნობა სპორტის ამ სახეობის მიმართ, საქართველოს პარლამენტის წევრისა და რაიონის ხელმძღვანელობიდან წამოვიდა ინიციატივა – ჩაგვეტარებინა საჭადრაკო ტურნირი ჯერ სკოლებს შორის, შემდეგ კი რაიონული მასშტაბით. შედეგი მართლაც საინტერესოა. აღნიშნული ტურნირის გამარჯვებულები ჩვენთვის ნაცნობი სახეები არიან, ისინი ხშირად გამარჯვებულის სტატუსით გვევლინებიან კახეთის მხარისა თუ თბილისის, ქუთაი-

ტურნირი

სის საჭადრაკო ტურნირებში. ამ ტურნირებში გამარჯვებულებს ჩვენ მედლები გადავეცით. ტურნირმა აჩვენა, რომ საგარეჯოს საჯარო სკოლებში ჭადრაკის სწავლება ამართლებს. ჩვენ გვყავს ძლიერი, მონდომებული მოსწავლეები, რომლებიც თავიანთი შესაძლებლობებით თავის სიტყვას იტყვიან ქართული ჭადრაკის განვითარებაში.

ტურნირის თვალყურს ადევნებდა საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილე ბესიკ მარტიაშვილი. ტურნირში მონაწილე ყველა მოსწავლეს ნინოწმინდა-საგარეჯოს მთავარეპისკოპოსმა მეფუფე ლუკამ (ლომიძემ) საჩუქრად ტკბილეული გამოუგზავნა.

თინათინ ხიდაშელი

მართლმადიდებლობა

ეს ყველა მართლმადიდებელია უნდა იხსოდეს

მართლმადიდებლობა

ბოლგოთის ტაძრის აღდგომის სინარქული

ზნაბის მხრიდან მოვლენების უდიდესი მნიშვნელობის გამო ვნების კვირის ყოველ დღეს დიდს ვუწოდებთ. ორშაბათი, სამშაბათი და ოთხშაბათი იესო ქრისტეს მოწვევებსა და ხალხთან უკანასკნელი საუბრების განხილვას ეძღვნება. ამ დღეებში მსხვერპლშეწირვა არ ხდება და აღველინება მხოლოდ პირველშეწირულ ძღვენთა ლიტურგია, რომელთა დროსაც სახარება სრულად იკითხება.

ვნების შედეგად ოთხშაბათიდან პირველშეწირულის ლიტურგიის შემდეგ, წყობა მუხლად დრეკა და დიდი მეტანიები. აღარ იკითხება ასევე ეფრემ ასურის ლოცვა „უფალო და მეუფო“... და ფსალმუნთა კანონები. ფსალმუნების კითხვა განახლებულია თომას კვირის მწუხრიდან.

დიდი ოთხშაბათი

დიდი ოთხშაბათს ეკლესია უნაყოფო ლეღვის ხის განმობას იხსენებს. ეს დღე იმ იუდეველთა სახეა, რომელთა გულშიც იესო ქრისტემ ჭკუშარიტი ნაყოფი ვერ პოვა – იქ მხოლოდ კანონების მშრალი აღსრულება დახვდა. ამიტომაც ამხილა ისინი და დაგმო. მაგრამ უნაყოფო ლეღვი ასევე ყველა იმ ქრისტიანის სულის სიმბოლოცაა, რომელიც სინანულის ნაყოფს არ იხსამს. ეკლესიაც დიდ ოთხშაბათს სწორედ სინანულისკენ მოგვიწოდებს.

დიდი სამშაბათი

დიდი სამშაბათის მსახურებაზე ვისხენებთ ივანეს 10 ქალწულისა და ტალანტების შესახებ და გრძელდება მათეს სახარების ორშაბათს დაწყებული საკითხავი იესო ქრისტეს მეორედ მოსვლის შესახებ. ამით წმინდა ეკლესია კიდევ ერთხელ და საგანგებოდ მოუწოდებს მორწმუნეებს სულიერი სიფიხილისაკენ. ჩვენთვის ბოძებული ნიჭისა და ძალების მართებული გამოყენებისკენ, განსაკუთრებით კი მოწყალებისკენ, რასაც უფალი პირადად მის წინაშე ჩადენილ ღვაწლად გვითვლის, როცა გვეუბნება „რაოდენი უყავთ ერთსა ამას მცირეთაგანს ძმათა ჩემთასა, იგი მე მიყავთ“.

ქრისტე აღსდგა -

ქრისტე აღსდგა!

დიდი ოთხშაბათი

ეს იუდას მიერ იესო ქრისტეს გაცემის დღეა. ოთხშაბათის დამე მაცხოვარმა ბეთანიასში გაატარა. აქ სიმონ კეთროვანის სახლში, იმ დროს, როცა მღვდელმთავრებს, მწიგნობრებსა და უხუცესებს იესო ქრისტეს მოტყუებით შეპყრობა და მოკვლელობა ჰქონდათ გადაწყვეტილი, უცხო დედაცამა ძვირფასი ნელსაცხებელი ინახით მჯდომ მაცხოვარს უხვად დაასხა თავზე, რითაც როგორც თავად მაცხოვარმა ბრძანა, იგი დასაფლველად მოამზადა.

აქვე, დედაკაცის უანგარო საქციელის საპირისპიროდ, იესო ქრისტეს თორმეტაგან ერთ-ერთი მოწაფის იუდა ისკარიოტელის უმადურ სულში ჩაისახა ბოროტი აზრი, თავისი მასწავლებელი და უფალი უკანონო საბჭოსთვის მიეცა. ამიტომ დიდი ოთხშაბათის საეკლესიო მსახურება განადიდებს იმ დედაკაცს, რომელმაც მაცხოვარს ნელსაცხებელი სცხო. იუდას ვერცხლისმოყვარებას და გამცემლობას კი კიცხავს და გმობს.

დიდი ოთხშაბათს წყდება დიდი მეტანიები, რომელთაც ეფრემ ასურის ლოცვის „უფალო და მეუფო ცხოვრებისა ჩემისაო“, დროს ვახსრულებთ. ამის შემდეგ პარასკევამდე მხოლოდ მონახუნები ასრულებენ სენაკებში. ამგვარად, ეფრემ ასურის ლოცვა ყველიერის კვირის ოთხშაბათს იწყება და ვნების კვირის ოთხშაბათს სრულდება.

დიდი ხუთშაბათი

დიდი ხუთშაბათის მსახურებაზე იესო ქრისტეს მოწაფეთათვის ფეხის დაბანას, საიდუმლო სერობას, გეთსიმანიის ბაღში იესო ქრისტეს ლოცვას და იუდას მიერ მის გაცემას ვისხენებთ.

დიდი ხუთშაბათი იმითაცაა გამორჩეული, რომ ეს ერთადერთი დღეა მთელი წლის განმავლობაში, როცა, საჭიროების შემთხვევაში, მირონის კურთხევა შეიძლება (ეს მირონი მღვდელმსახურებაში მირონცხების საიდუმლოს შესრულებისას და ტაძრების კურთხევისას გამოიყენება).

დიდი ხუთშაბათის დღეს სრულდება დიდი პარასკევის ცისკარი, რომლის დროსაც ე.წ. „თორმეტი სახარება“ ანუ ოთხი სახარებიდან ამოკრებილი 12 ნაწილი იკითხება. მათში იესო ქრისტეს ის ვნებებია აღწერილი, რომლებიც ჯვარცმამდე შეემთხვა.

აი, რომელი „სახარებები“ იკითხება ამ მსახურების დროს:

- პირველი – იოანეს სახარება 13:31-18:1
- მეორე – იოანეს სახარება 18:1-28
- მესამე – მათეს სახარება 26:57-75
- მეოთხე – იოანეს სახარება 18:28-19:16
- მეხუთე – მათეს სახარება 27:3-32
- მექვსე – მარკოზის სახარება 15:16-32
- მეშვიდე – მათეს სახარება 27:33-54
- მერვე – ლუკას სახარება 23:32-49
- მეცხრე – იოანეს სახარება 19:25-37
- მეათე – მარკოზის სახარება 15:43-47
- მეთერთმეტე – იოანეს სახარება 19:39-42
- მეთორმეტე – მათეს სახარება 27:62-66
- მერვე სახარების შემდეგ იკითხება კანონი და იგალობება საგალობლი, რომელშიც ასახულია ის ეპიზოდი, როდესაც იესო ქრისტემ მის გვერდით ჯვარცმულ ავაზაკს შეუნდო, რადგან ამ უკანასკნელმა სიკვდილის წინ შეინანა. ეს საგალობელი მთელი წლის განმავლობაში მხოლოდ ერთხელ სრულდება.

თორმეტი სახარების მსახურების დასრულების შემდეგ მორწმუნენი ტაძრის შუაგულში დაბრძანებულ ჯვარცმასთან მიდიან, დიდი მეტანიით ემთხვევიან და ტაძრს ტოვებენ. ძველი ტრადიციის თანახმად, სანთელი, რომელიც თორმეტი სახარების კითხვისას ხელში გვეჭირა, ასევე ანთებული უნდა წავიღოთ შინ და შესასვლელი კარის თავზე სანთლის ალისგან წარმოქმნილი კვამლით ჯვარი გამოვსახოთ. ამისთვის, რა თქმა უნდა, რაიმე ღამპარი უნდა მოვაშხადოთ, რათა სანთლის შინ, ნაუქრობლად მიტანა შევძლოთ.

დიდი პარასკევი

დიდი პარასკევის ღვთისმსახურება იესო ქრისტეს ჯვარცმას, ჯვრიდან გარდამოსხნასა და დასაფლავებას იხსენებს. წირვა არ აღსრულდება, რადგან ამ დღეს უფალმა საკუთარი თავი შესწირა მსხვერპლად. სრულდება სამეუფო ეამნი, რომლის დროსაც კვლავ იკითხება სახარება მისი ვნების შესახებ.

დიდი პარასკევის სერობა მაცხოვრის ჯვრიდან გარდამოსხნისა და დასაფლავებას ეძღვნება და ჩვეულებრივ, შუადღისას, ორ საათზე აღველინება, რადგან სწორედ ამ დროს მიიცივალა ჯვარზე იესო ქრისტე. დიდი პარასკევი მთელი წლის განმავლობაში ყველაზე მიძიმე მარხვის დღეა, როცა მოძღვრის კურთხევით, ზოგი მთელი დღის განმავლობაში არაფერს ჭამს, ზოგი კი მხოლოდ პურსა და წყალს იხმევს.

ძველი ტრადიციით, ამავე დღეს, მზის

ჩასვლამდე, წითლად იღებება სააღდგომო კვერცხები. კვერცხი, ქრისტიანული ტრადიციით, ზოგადად სიცოცხლის სიმბოლოა, წითლად შეღებვა კი იმისა, ჯვარცმული მაცხოვრის სისხლით გამოსყიდულ კაცობრიობას მარადიული სიცოცხლე მიენიჭა. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სააღდგომო კვერცხი აუცილებლად წითელი უნდა იყოს, ნებისმიერ სხვა ფერად შეღებულ კვერცხს ქრისტიანულ ტრადიციასთან არაფერი აქვს საერთო.

დიდი შაბათი

დიდი შაბათის ღვთისმსახურება იესო ქრისტეს ხორციით საფლავში, სულით კი ჯოჯოხეთში ჩასვლას და ბოლოს, მაცხოვრის მკვდრეთით აღდგომას ეძღვნება. ცისკარზე მღვდელმსახურები „წმინდაო ღმერთო“ გალობით გარდამოსხნას ტაძრიდან გამოაბრძანებენ და, ნიშნად იესო ქრისტეს ჯოჯოხეთში ჩასვლისა და სიკვდილზე გამარჯვებისა.

მორწმუნეები სასობით ელიან შუადღის დადგომას, როდესაც ჩვენი უფლის იესო ქრისტეს უდიდესი დღესასწაული იწყება. აღდგომის სინარული უდიდესი სინარულია, რომლის მსგავსი დედამწიწის ზურგზე არც არის და არც შეიძლება იყოს. ეს არის უსასრულო სინარული მარადიული სიცოცხლისა და ნეტარებისა. ეს ის სინარულია, რომელზეც თვით უფალმა თქვა: „უხაროდეს გულთა თქვენთა და სინარული თქვენი არავინ მივიღოს თქვენგან“.

ბრწყინვალე შვიდეული

აღდგომის დღესასწაული ერთი კვირის მანძილზე გრძელდება. ამ კვირას ბრწყინვალე შვიდეული ეწოდება. მისი თითოეული დღე განსაკუთრებული მადლითაა აღსავსე.

ტრადიციულად ბრწყინვალე შვიდეულის ორშაბათს მიცვალებულებს ვისხენებთ, გავდივართ საფლავებზე. მაგრამ ამჯერად ჩვენ მათ ვისხენებთ არა მარტო იმიტომ, რომ განშორება ვიგლოვით, არამედ იმიტომ, რომ ვახაროთ ქრისტეს მკვდრეთით აღდგომა, რომელმაც თავისი „სიკვდილით დათრგუნა სიკვდილი და საფლავებსა შინა სიცოცხლე მიანიჭა“.

ამ კვირაში ზიარებისათვის მომზადებაც შემსუბუქებულია: მარხვის დაცვა არაა საჭირო. ხორცის მიღება თვით ზიარების წინა დღესაც კი შეიძლება.

აღდგომიდან 40 დღის განმავლობაში ქრისტიანები შეხვედრისას გამარჯვების ნაცვლად ერთმანეთს ქრისტეს აღდგომას ახარებენ: „ქრისტე აღსდგა“, „ჭეშმარიტად“, „ჭეშმარიტად აღდგა“ „ჭეშმარიტად აღდგა ქრისტე“.

შორნალი „პარიზში“

ხელოვნური აბორტის გართულებები სააღდგომო ეპისტოლის კვალდაკვალ

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი 2013 წლის სააღდგომო ეპისტოლეში იმ დანაშაულს შეეხო, რასაც მუცლადიდებულ ყრმათა მკვლელობა, ანუ აბორტი ჰქვია. აბორტის მავნეობაზე ქალის ორგანიზმისათვის არაერთი სამედიცინო ლიტერატურა და კონკრეტული მაგალითები არსებობს...

დღეს აბორტის მავნეობაზე შპს კლინიკა „Life“-ის ექიმი გინეკოლოგი ლემან რუსთიაშვილი გვესაუბრება:

– ხელოვნური აბორტი არის ორსუ-

ლობის ხელოვნური შეწყვეტა ორსულის სურვილისა და ნებართვების გარეშე. ან სხვა მიზეზის გამო, რომელიც ნებადართულია ორსულობის 12 კვირამდე. აბორტს დიდი ზიანის მატანა შეუძლია ქალის ჯანმრთელობისათვის, მის ძირითად გართულებებს მიეკუთვნება – აბორტის შემდგომი : ინფექციები, სისხლდენა საშვილოსნოდან, საშვილისნოს პერფორაცია, უშვილობა!

განვიხილოთ თითოეული მათგანი: საშვილოსნოზე ქირურგიული ჩარევის შედეგად ხელსაყრელი პირობები იქმნება მავნე მიკროორგანიზმების გავრცელებისა და ანთებითი პროცესის განვითარებისათვის. გარდა ამისა, აბორტს ყოველთვის თან ახლავს სისხლის დიდი რაოდენობით დაკარგვა, რაც კიდევ ერთი პირობაა ბაქტერიების გამრავლებისათვის. ინფექციური პროცესის დროული აღმოჩენა და მკურნალობა თავიდან აგვაცილებს სექსუალური შოკის განვითარებას, რაც ხშირად მთავრდება ლეტალური გამოსავლით. უნდა აღინიშნოს, რომ ინფექციური გართულებები ყოველთვის არაა დაკავშირებული ექიმის დაუდევრობასთან ან ოპერაციის ჩატარების წესის დარღვევასთან, ინფექციის წყაროს შეიძლება წარმოადგენდეს ნებისმიერი შინაგანი ორგანო, სადაც ანთების ფარული კერა არსებობს, მაგალითად, ქრონიკული პაიშირიტი, რინიტი, ტინიზიტი, გასტრიტი,

ბრონქიტი, ადნექსიტი, კარიუსი და რა თქმა უნდა, საშოს ანთებითი და ინფექციური დაავადებები.

აბორტის დროს საშვილოსნოს კედლიდან ხდება არა მხოლოდ ემბრიონის, არამედ ენდომეტრიუმის მოცილება და სისხლდარღვა დაზიანება, რაც განაპირობებს სისხლდენას. აბორტის შემდგომი სისხლდენა გაცილებით მასიურია მენსტრუაციასთან შედარებით. თუმცა „აბორტი არის მშობლების გადაწყვეტილებითა და მონდომებით სრულიად უსუსური, უდანაშაულო არსების საზარელი მკვლელობა. ამ მკვლელობის უშუალო თანამონაწილეა ექიმიც. დღემდე დაუბრუნებლად ხორციელდება შეიღებების ეს უმოწყალო ხოცვა და მათ აქტიური დამცველი არავინ ჰყავთ, – არც სახელმწიფო და არც საზოგადოება.“

ვისაც ეკონომიური პრობლემების გამო შვილის გაჩენა არ სურს, ან სხვა მიზეზით, მუცლადიდებული ნაყოფი მისთვის მიუღებელია, გთხოვთ, ნუ ჩაიდინთ ამ საშინელ ცოდვას, თუ თქვენ ვერ ახერხებთ მის გაზრდას, ეკლესია უპატრონებს მათ.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქი (ლ.) ა. II სააღდგომო ეპისტოლე 2013 წელი

ამ შემთხვევაში წდება რამდენიმე საათის განმავლობაში სისხლდარღვაში თრომბების წარმოქმნის შედეგად. მძიმე შემთხვევაში, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც სისხლის შედეგების სისტემაში დარღვევებს აქვს ადგილი, სისხლის დიდი დანაკარგი ზრდის ლეტალური გამოსავ-

ლის რისკს. აბორტის შემდგომი საშვილოსნოს პერფორაცია, ეს არის საშვილოსნოს დაზიანება ქირურგიული ინსტრუმენტებით, იმისა და მიხედვით, თუ რა ხასიათის დაზიანებაა. გართულებების ხასიათიც სხვადასხვა სიმძიმისაა: სისხლდენის გაძლიერება, მსხვილი სისხლდარღვების, ნერვების დაზიანება, საშვილოსნოს ყელის ტრამა, ასევე საშვილოსნოს მეზობლად მდებარე ორგანოების, ნაწლავებისა და შარდის ბუშტის დაზიანება. გართულებები ზოგჯერ იმდენად სერიოზულია, რომ დედა სასწრაფოდ ოპერაციის ჩატარებისა და საშვილოსნოს ამოღების საკითხი.

ორსულობის დადგომისას ქალის ორგანიზმში მნიშვნელოვანი პორმონული ცვლილებები მიმდინარეობს, რაც გავლენას ახდენს არამარტო სასქესო ორგანოებზე, არამედ ორგანიზმის თითქმის ყველა სისტემაზე. შეიძლება თქვას რომ ქალის ორგანიზმის ყველა უჯრედს „უფრთხილდება“ საშვილოსნოში ჩასახულ ახალ სიცოცხლეს და როდესაც ხდება ორსულობის უხეშად შეწყვეტა, ეს წარმოადგენს დარტყმას მთელი ორგანიზმისთვის, განსაკუთრებით კი პორმონალური სფეროსათვის, რაც ძირითადად უშვილობის მიზეზი ხდება!

მე როგორც მეან-გინეკოლოგი შემდეგნაირად შემიძლია ჩამოვყალიბდე: არასასურველი ორსულობის თავიდან აცილებისათვის საჭიროა ქალმა მიმართოს გინეკოლოგს და არჩინოს კონტრაცეფციის შემდეგი სახეები ; პორმონალური აბები, საინექციო საშუალებები (დეპო-პროვერა), იმპლანტი(ნორპლანდი) საშვილოსნოს შიგნით საშუალებები(სპირალი) ქალის ქირურგიული სტერილიზაცია, სპერმიციდები, მამაკაცის კონდომი, კალენდარული, ლაქტაციური ამნორეის მეთოდი, თუმცა ამ მეთოდებს მართლმადიდებლობა სასტიკად კრძალავს.

მამაკაცი საუბრები

დემოკრატიული ჩართულობის სენტიმენტი

25-26 აპრილს, საგარეჯოს დემოკრატიული ჩართულობის ცენტრში გაეროს მოსახლეობის ფონდმა მუნიციპალიტეტის ახალგაზრდა მამაკაცებისათვის ჩაატარა ტრენინგი "მამაკაციური საუბრები", ეს ღონისძიება კასკადური ტრენინგების შემდეგი ეტაპია, რომელიც ტარდება კახეთის რეგიონის სხვადასხვა ქალაქში და მიზნად ისახავს მამაკაცთა ჩართულობის გაძლიერებას გენდერული თანასწორობის დამკვიდრების პროცესში. ეს ინიციატივა ტარდება აღნიშნული ფონდის მიერ, გაეროს ერთობლივი პროგრამის "გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობისათვის საქართველოში" ფარგლებში, რომელიც ხორციელდება შედეგების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (სიდა) მხარდაჭერით, გაეროს მოსახლეობის ფონდის (UNFPA), გაეროს განვითარების პროგრამის (UNPP), და გაეროს ქალთა ფონდის (UN Women) თანადგომით.

იხე როგორც სხვა კასკადური ტრენინგები, "მამაკაციური საუბრების" ეს ტრენინგი საგარეჯოში ჩატარდა "თეთრი ბაბთის" კამპანიის დამხმარებლის მაიკლ კაუფმანის (კანადა) მიერ შემუშავებული მეთოდოლოგიის მიხედვით, რომლის ინიციატივიც გახლდათ საქართველოს ქალთა საინფორმაციო ცენტრი. ტრენინგის ძირითადი მიზანი გახლდათ მამაკაცების როლის გაძლიერება და პასუხისმგებლობის ამაღლება გენდერული თანასწორობის მიღწევის, რეპროდუქციული ჯანმრთელობისა და უფლებების რეალიზაციისა და გენდ-

ერული ძალადობის დაძლევის საქმეში.

გენდერული თანასწორობა გულისხმობს ქალებისა და მამაკაცების თანაბარ მატერიალურ კეთილდღეობას, თანაბარ შესაძლებლობებს, ისეთ ღირებულებებს, რომლებიც ემყარება ადამიანთა თანასწორობის რწმენას, თანაბარ მონაწილეობას ამა თუ იმ გადაწყვეტილების მიღებაში, თანაბარ კონტროლს რესურსებსა და მოგებაზე. გენდერული თანასწორობის დამყარება ქვეყანაში წარმოადგენს მსოფლიო ქალთა როლის გაძლიერებით და შესაბამისად, მამაკაცების ჩართულობა უადრესად მნიშვნელოვანია ამ მხრივ. ტრენინგის მიზანია ხელი შეუწყოს მამაკაცებს - სწორად გაიაზრონ თავიანთი როლი და პასუხისმგებლობა გენდერული თანასწორობის დამყარების, რეპროდუქციული ჯანმრთელობისა და უფლებების რეალიზაციის, გენდერული ძალადობის დაძლევის პროცესში.

სწორედ ამ საკითხებზე ესაუბრნენ და პრაქტიკული მეცადინეობები ჩაუტარეს დემოკრატიული ჩართულობის ცენტრში შეკრებილ საგარეჯოელ მამაკაცებს საქართველოს „ქალთა საინფორმაციო ცენტრის“ პროგრამის მენეჯერმა მაშუკა განუჩილაძემ, არასამთავრობო ორგანიზაცია „თანადგომა“ ბორდის თავმჯდომარემ სერგო ჩიხლაძემ, ტრენინგის გეგმით კალმახელიძემ. მათ ტრენინგის მონაწილეებს მიაწოდეს ინფორმაცია საქართველოში დემოკრატიულ მდგომარეობაზე, შობადობისა და სქესთა შორის თანაფარდობაზე.

ყურადღება გაამახვილეს გენდერისა და ჯანმრთელობის დაცვის, აივ/შიდსისა და გენდერის ურთიერთმიმართებაზე. ტრენინგის მონაწილეებს მიეწოდათ მასალები ქვეყანაში რეპროდუქციული ჯანმრთელობის შესახებ ძირითად ტენდენციებზე დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მიერ 2010 წელს შესრულებული ქალთა რეპროდუქციული ჯანმრთელობის კვლევის შესახებ, ასევე იმავე წელს ცენტრ „თანადგომის“ მიერ განხორციელებული ხარისხობრივი კვლევისა და გაეროს მოსახლეობის ფონდის მიერ შემუშავებული საქართველოს ქალთა რეპროდუქციული ჯანმრთელობის კვლევის მასალები.

ტრენინგის მონაწილეებს ასევე მიეწოდათ ინფორმაცია, თუ რისი გავლენა შეუძლია ქართველ მამაკაცს ოჯახში ძალადობის აღმოფხვრისა და გენდერული თანასწორობის უზრუნველყოფის კუთხით. გააცნეს მასალები სექსუალური და რეპროდუქციული ჯანმრთელობისა და უფლებების შესახებ, ისაუბრეს ათასწლეულის განვითარების მიზნებსა და ამოცანებზე, სქესობრივ და რეპროდუქციულ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ეროვნული პოლიტიკისა და საკანონმდებლო ბაზის თაობაზე.

ტრენინგის დასასრულს შეჯამდა ორდღიანი მუშაობის შედეგები, გამოითქვა მოსაზრებები, ასევე მსმენელებს დაურიგდათ შესაბამისი სერთიფიკატები.

ბიბი ღაბასიშვილი

სსრკ

პაატა პიტიურიშვილის მონაბრძნა

გავიდა შვედ რამდენიმე თვე მას შემდეგ, რაც ზეციურ საქართველოში გადაინაცვლა შენმა სულმა, ჩვენს საყვარელო ძმად და ძვირფასო მეგობარად, პაატა! ჩვენ ხომ შენით ვამაყობდით, შენი თანაკლასელები, რადგან შენ იყავი ჩვენ შორის ნათელი წერტილი, ყველაზე წარმატებული პიროვნება, რომელმაც 30

წლის მანძილზე უდიდესი მიღწევები მოიპოვე; იყავი ცნობილი ქართველი ექიმი, მედიცინის აკადემიური დოქტორი, აკადემიკოსი ნ. ყოფშიძის სახელობის საუნივერსიტეტო კლინიკის კარდიოლოგი, საქართველოს და ევროპის კარდიოლოგთა ასოციაციის წევრი.

გული გვტკივა, ძვირფასო ძმად, რომ ციციასა და მარატის შექმნილი ღამაში ქართული ოჯახი სინანულით სავსე ტრაგიკულ მოვლენად დადგინდა... ჯერ იყო და პატარა ჯარისკაცის - ზაალის სიკვდილმა შეიპოვა ჩვენი პატარა ქალაქი. მშობლებმა დაკარგეს საყვარელი შვილი. მიძიმე ბურუსი ჩამოწვა მამის გულში და როცა კიდევ ბევრი სიკეთის მოტანა შეეძლო ქვეყნისათვის, გატყდა ბრეგ ვაკაკი, ჩამოინდა და ჩამოიღვარა. სიცოცხლის ნიშან-წყალი აღარ ეტყობოდა. ცდილობდა გამკლავებოდა დარდს, მაგრამ ამაოდ. წავიდა მარტ პიტიურიშვილი იმქვეყნად და კაცური კაცის სახელი ჩაიქვეყნა.

ამან კიდევ ერთხელ შეიპოვა ჩვენი პატარა ქალაქი.

მუხთაღმა ბედმა ესეც არ აკმარა ქალბატონ ციციას. პაატას მოულოდნელმა სიკვდილმა მის ცხოვრებასა და სიცოცხლეს აზრი დაუკარგა, რომ არა შენი პატარა, ღამაში და დრმა შინაარსით სავსე ოჯახი - მუუღლე და კარგი შვილები, ალბათ ხელს ჩაიქვეყნა ეს იმედოვნა და ოპტიმიზმის გრძნობით სავსე ქალი. ან კი ადვილია ორი კარგი შვილისა და სახელოვანი მეუღლის დაკარგვა?!

საყვარელო პაატა! მიმდინარე წლის 12 მაისს 48 წლის გახდებოდი, მაგრამ მუხთაღმა ბედმა გაუცხვინა ცხოვრების გზები. სამაგიეროდ, ჩვენს გულში სამარადელად დარჩება შენი კაიკაცობისა და კეთილ საქმეთა სხივნი.

თანაკლასელები

ბიბი მამაღლიშვილი

3 მაისი შენი დაბადების დღეა, ჩვენს ძვირფასო გივი. როგორ უნდა შევხვდეთ ამ დღეს უშენოდ, ძმად, რა უბედურების ზარმა ჩამოჰკრა 2013 წლის 2 იანვარს. რა მეხი დაგვეცა და ხელიდან გამოგვეცალა ჩვენთვის ძვირფასო ადამიანი. შენ ხომ ეხლა 63 წლის უნდა გამხდარიყავი. გაგეხარა შენს ოჯახში, შენს პატარა შვილიშვილებში. შენ ხომ ყველასათვის საყვარელი ადამიანი იყავი - კეთილი, პატიოსანი, მშრომელი, ოჯახისათვის და სოფლისთვის თავდადებული. ამიტომ არის, რომ ყველა კარგად გიგონებს. იტყვიან - დრო მკურნალობს. მაგრამ შენ ჩვენთვის ყოველთვის დაუწევარი იქნები. ნათელში იყოს შენი სული, სამუდამო სასუფეველი დაგიმკვიდროს უფაღმა.

შენი და ჯულიეტა

ბიბი სიმონიშვილი

22 მაისს 23 წელი შეგისრულდება, მაგრამ სამარადელად 20 წლის დარჩი. გიო, ჩვენს დიდო ტკივილს, ჩვენს დათოვლილ შემოდგომაზე და კვირტ-დამხრალს გახაფხულს, ჩვენს სიამაყვეს და ჩვენს იმედს. ყოველთვის ჩვენ გეპასუდით, ყოველთვის ჩვენ გვკვირდებით, ნუთუ შენ არაფერი გიტირდა?! ნუთუ შენ არაფერი გტკიოდა?!

ხუთი დღე ებრძოლე სიკვდილს, მაგრამ ვერაფერს გახდი, მიეზარე უფალს და გვეჯერა შენი ნათელი სულის, გვეჯერა, რომ უფალთან ხარ, მაგრამ რა მუცნობა უშენობით გამოწვეულ ტკივილსა და მუცნობას?! რა ვუყოთ სინანულს, რომ ასეთი პატარა მიგაბარეთ მიწას, ასეთი გაუხარელო, სიყრმედაუსრულებელი. გვენატრები, ჩვენს პატარა მეგობარო. იძინე მშვიდად, ჩვენს სიამაყვეს მსუბუქი იყოს შენს ნატანჯ სხეულზე დაყრილი მშობლიური მიწა, მიწა, რომელიც ჩვენს სალოცავად იქცა.

მამობრძნა

იუბილე

სალხური ლექსის ოსტატი

ბორანელ მოღვაწეს გრიშა აფციაურს, კარგად იცნობს ჩვენი გაზეთის მკითხველები, 85 წლის იუბილე 2 მარტს მშობლიურ კუთხეში კოჭბანის საჯარო სკოლის შენობაში მიულოცეს თანასოფლელებმა, საგარეჯოს აიპ კულტურის გაერთიანების დირექტორმა ბესიკ ღვინაშვილმა, საგარეჯოს კულტურის სახლის დირექტორმა თინათინ მეხვრიშვილმა და მოწვეულმა სტუმრებმა. ამ ღონისძიების ინიციატივი კი კოჭბანის საკლუბო მუშაობის სპეციალისტი ხათუნა მძელური იყო.

10 მაისს კი იუბილის აღნიშნავს საგარეჯოში, ახალგაზრდულ ცენტრში გადმოსინაცვლა, მოღვაწეს მართლაც დიდი სიურპრიზი მოუწყო ზეპირსიტყვიერების დიდმა ტრფიალმა, პოეტმა ლეილა არჩვაშვილმა. ქნი ლეილა კარგად იცნობს მთის ზონის თითოეულ მოღვაწეს, დიდი რუდუნებით უყრის თავს მათ ნაფიქრად - ნაზრევს, ქაღალდზე გადმოტანილ მათი სულის ძახილს და ეს საღამოც სწორედ ხალხურ პოეზიას, ქართული ფოლკლორის იმ დიდი ტრადიციის ახალრძინებლად და საძირკვლის ახლიდან ჩასაყრელად მოაწყო, რომელმაც დიდ საქმეებს უნდა დაუდოს საფუძველი. დიას, ამ საღამოს საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრის ფოლკლორის მიმდინარეობის ხელმძღვანელი, ყველა ქართველისთვის საყვარელი, ხალხური ფოლკლორის დიდი მესაიდუმლე და მომხერებელი ქალბატონი ეთერ თათარაძე და მისი მეუღლე, ფოლკლორისტიკის კონსულტანტი, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ამირან არაბული, ჟურნალისტი და გაზეთ "კავკასიონის" რედაქტორი იზა ჯაჭავაძე, პოეტები მზია ხეთაგური, ჯუმბერ გოგრიტიანი, რომან ზუკაკიშვილი და გიგლა ჭინჭარაული ესწრებოდნენ. მათ ისაუ-

ბრეს ქართული ფოლკლორის მნიშვნელობაზე, ქართველი ერისათვის ეროვნულობის შენარჩუნებაზე, სახელმწიფოში იმ დიდ მისიაზე, რასაც საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი და საერთოდ, ქართველი ფოლკლორისტიკები აკისრებენ ჩვენს თანამემამულეს, თავდაცვად ხალხურ ლექსზე შეყვარებულ დეიდა არჩვაშვილს. დიას, ქალბატონი ლეილა საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრის დაავადებით სათავეში ჩაუდგა თითოეული სახალხო მოქმედის მოძიებას, აქ ჩვენს მუნიციპალიტეტში შექმნილ თითოეულ ლექსს ჩაიწერს, შემდეგ კი ვინ იცის,

ფოლკლორის ენციკლოპედიაში შეტანილმა ვის გაუხაროს გული, ვის აუყრიაძულს ძარღვებში ქართული სისხლი?!

იუბილარის - ბნი გრიშას საიუბილეო საღამოზე დამსწრე საზოგადოებას აჩვენეს კადრები - ქართული ფოლკლორის საღამოზე ბნი გრიშასი და მისი თანასოფლელის, მოღვაწე ხეთის ჭინჭარაულის მიერ წაკითხული ლექსები და კაფიები.

იუბილარს ასევე მიესალმნენ კაფიების დიდოსტატები: ლექსო არაბული, რამაზ დიდბაშვილი, გელა ხოშარაული, მალხაზ წიკლაური, საგარეჯოს სახალხო თეატრის მსახიობი ნათელა დიმიტრაშვილი, საგარეჯოს მეთოხე საჯარო სკოლის ქართველი ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი მანანა გილაშვილი, სახალხო მოქმედი დათო თოლომაშვილი.

საიუბილეო საღამო ვაჟთა ფოლკლორულმა ანსამბლმა „კაკაბულებმა“ (ხელმძღვანელი ნიკო გიგოშვილი) თავიანთი სიმღერებით დაამშვენეს. დარბაზში დიდხანს ისმინდა ერთი სუნთქვით ამოთქმული ძარღვიანი ქართული ლექსები.

გაზეთ „გარეჯის მაცნეს“ რედაქცია თანაგრძნობას უცხადებს საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგეობის პრეს-სამსახურის საზოგადოებასთან ურთიერთობის მთავარ სპეციალისტს ლია კოსტაშვილს დედის

მანანა ბალაგამ-კოსტაშვილის გარდაცვალების გამო.

რედაქტორი:
თინათინ ილაური

„გარეჯის მაცნეს“ გამომცემელი შპს „გარეჯის მაცნე“

რედაქციის მისამართი: ქ. საგარეჯო, დ. აღმაშენებლის ქ. № 15,

გაზეთი აიწყო და დაკაბადონდა შ.პ.ს. „გარეჯის მაცნეში“ დაიბეჭდა თბილისში, გამომცემლობა „კოლორში“.

ტელეფონები: 24-32-07 599 502 842 599 851 143

ელ. ფოსტა: garejismacnel@hotmail.com

